

SLOVENEK

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec K 2.—
za Nemčijo ocelotno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec K 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1:80
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 7.—
za Nemčijo ocelotno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

== Inserati: ==
Enostopna pettivrsta (72 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat . . . 25 „
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostopna pettivrsta po 80 v
lahja vsak dan izvzemati na-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Zborovanje „Hrvatsko-slovenskega kluba“ in „Českega svaza“.

Dunaj, 7. marca 1917.

Danes je predsedstvo »Hrvatsko-slovenskega kluba« razpravljalo o sedanjem položaju. Izrazilo je prepričanje, da bi rešitev notranjepolitičnih vprašanj brez sodelovanja narodov, katerih življenjski interesi zahtevajo mogočno stališče monarhije v državni zvezi Srednje Evrope in notranjo okrepitev cele monarhije, imela na obe strani za posledico ravno nasproten učinek. Zato je nujno potrebno, da se skliče državni zbor in da se uspešno rešijo narodnopolitična kakor tudi vsa vprašanja, ki narodom omogočajo, da vzdržijo, n. pr. vprašanje prehrane in od vlade v razgovor dana vprašanja oskrbovanja, vprašanje povračila vojnih poškodb in skrbi za begunce. Sklicanje državnega zbora je nujno potrebno tudi zato, da se pripravi prehod v mirno gospodarstvo.

Predsedstvo »Českega svaza« je v današnji seji ugotovilo, da ima »Svaz« po svoji politiki dejansko računati s tem, da se neprestano kažejo stremeljenja, ki hočejo sedanji težavni čas porabiti, da se enostransko rešijo gotova vprašanja narodnopolitičnega značaja. Proti temu je predsedstvo »Svaza« sklenilo soglasno, da je nujna državna potreba na zunaj in znotraj, da se čimprej skliče državni zbor in da tedaj ta trenutek nikakor ni pripraven, da bi se enostransko reševalo sporna narodna vprašanja in da se v narodnih vprašanjih moti politično premirje, katero ohraniti neprekrseno bi morala biti zapoved za vse faktorje naše države.

Če se ta vprašanje reši izven zbornice, tedaj to ni pot do delazmožnosti poslanske zbornice. Predpogoj za stvarno in nemoteno delovanje parlamenta je razen dobre volje vseh faktorjev zgolj in prav samo zbornični poslovnik. Zastopniki češkega naroda izjavljajo, da so pripravljeni za pogajanja in dogovore o spornih narodnih zadevah. One stvari, ki jih »Svaz« smatra kot sedanje resnične državne potrebe, je zbral in pravilno označil ministrski predsednik v svojih programatičnih izjavah glede oskrbovanja in socialne politike v konferencah dne 3. in 4. marca. »Svaz« izjavlja svojo voljo, da z delom pomaga pri rešitvi vseh vprašanj te vrste, ki so v zvezi z brambo države in blagom prebivalstva, in sicer je pripravljen sodelovati v parlamentu v interesu države in dinastije.

V skupni seji predsedstev »Českega svaza« in »Hrvatsko-slovenskega kluba« se

je ugotovilo, da sta oba enih na-
zorov.

• • •

ne vidite draginje in najbolj revnih slojev brez živil in s premajhnimi sredstvi za življenje? Ne samo Slovenci in Čehi, ampak vlada sama je pred nekaj dnevi izjavila, da so ta vprašanja danes prva in najbolj pereča. Rekla je tudi, da jih ne more rešiti brez ljudstva, ki govori po svojih zastopnikih v parlamentu.

Česko-slovenska izjava je važna še v eni točki: mi smo pripravljeni začeti pogajanja o narodnih vprašanjih. Za nas Slovence pomeni to še to-le: na nemški strani naj si nikar ne mislijo, da je narodno vprašanje pereče samo na Češkem. Tudi Slovenci in Nemci imamo precej narodnih sporov. Ni dovolj, da se reši česko-nemški spor, hkrati bo treba rešiti tudi slovensko vprašanje, in sicer s pravnimi pogajanjimi naravnost med narodoma samima. Jasno je zastavljeno vprašanje od slovenske strani: »Ali hočete pošteno končati ta spor?«

Kitajska v svetovni vojski.

Kakor vse kaže, se bo obenem z Ameriko tudi Kitajska pridružila ententi v svetovni vojski. Temu bi se ne bilo toliko čuditi, ker so izšli možje, ki so ustvarili sedanji državni ustroj na Kitajskem, iz severoameriških, angleških in francoskih šol. V teh deželah je imela nova Kitajska vedno tudi politično in gospodarsko oporo. Posebno so se Združene države v zadnjih desetletjih izigravale kot mogočna zaščitnica kitajske neodvisnosti. Da vse to prijateljstvo ni bilo zastoj, marveč ga je moral Kitajska drago plačati z raznovrstnimi gospodarskimi koncesijami, se razume ob sebi. Pa kar se tiče navedenih držav, bi stvar še ne bila tako čudna, ako se jim Kitajska pridruži v sedanji vojni. Toda v ententi sta tudi Rusija in Japonska, ki vsaka od svoje strani prežita na Kitajsko ter si zdaj s pogodbami, zdaj z orožjem v roki lastita, delita ali trgata kitajsko zemljo in kitajsko bogastva. Kako bodo ali so že spravili v sklad kitajske, ruske in japonske interese, to vedi Bog. Zares, vedno čudnejša mešanica je ententa in kako bodo končno razvozljali niti, ki jih vežejo sedaj, to smemo biti radovedni. Gladko bo težko šlo. Najenostavnejše se bo seveda stvar rešila z zmago osrednjih velesil, ki bosta potem narekovali mirovne pogoje in tako kratko malo presekali gordijski vozle.

Kaj pa — ali se bo vstop Kitajske v svetovno vojno kaj čutil? Neposredno v vojaškem oziru pač ne. Saj je splošno znano da kitajska oborožena moč, taka kakršna je danes, ni resno nevarna niti kaki moderno urejeni mali državi. Čeravno šteje Kitajska nad 450 milijonov prebivalcev,

torej mnogo več kot dvakrat toliko nego ogromno rusko carstvo, je njena armada in mornarica malone brez vrednosti, ker manjka vsake prave organizacije. O kaki moderni izobrazbi, uredbi in opremljenosti govorimo. Države, ki jim je bilo na tem, da ostane Kitajska slaba, so znale vedno preprečiti, da bi se kitajska armada moderno organizirala. Neposrednega pritiska na bojnih frontah se nam vsled pristopa Kitajske ni bati. Največ bo mogla Kitajska svojim zaveznikom pomagati na ta način, da jim bo še v večji meri nego doslej preskrbovala cene delovne moči.

Kitajska vsekakor malo pomeni na tehnični svetovni vojski.

Pritisk sporazuma na Kitajsko.

Amsterdam, 7. marca. K predzgodovini kitajskega sklepa o prelomu razmer z Nemčijo se poroča: Združene države in sporazum sta obljubila kitajski vladi revizijo carinskega tarifa in da bodo črtali odškodnino radi vstaje bokserjev v višini 76½ milijonov funtov proti 4% obrestim. Kitajski kabineti se je nato posvetoval. Podpredsednik kitajske republike je sicer pritrdil koraku vlade proti Nemčiji s pridržkom, da se Kitajska ne bo pridružila sporazumu, marveč da bo sledila zgledu Združenih držav.

London, 6. marca. (K. u.) Reuter javlja: Zvezne države so glede na položaj na Kitajskem enakih misli. Velesile delujejo skupno in dajo Kitajski vsak svet, ki ga zahteva. O kaki noti poslanikov sporazuma Kitajski ni tu nič znanega, a nadaljujejo posvete o finančni pomoči Kitajski, če prelomi odnose z Nemčijo. Vse vodilne osebe na Kitajskem so za prelom odnošajev z Nemčijo, a odstraniti morajo še nekaj tehničnih težkoč na željo predsednika, ki pravi, da prej ne pritrdi prelomu.

Mentor.¹

List za srednješolsko dijaštvo.

Brez sleherne reklame, kakor vsako solidno podjetje, ki mu ni treba priporočil, vrši glasilo škofovih zavodov, slovenski srednješolski list »Mentor« pod izbornim uredništvom prof. dr. A. Breznika že deveto leto svojo izredno važno nalogo: nudi naši srednješolski, predvsem gimnazijski mladini izbrano humanistično berilo, jo naveda in uvaja v pismenost in vedo, ji je poleg šole prijeten komentar in v zad-

¹ Izhaja 12krat na leto v »Zavodih sv. Stanislava« v št. Vidu. Stane za dijak 2 K, za nedijake 4 K.

LISTEK.

Svetobor.

24

Povest iz konca 11. veka. — Spisal P. Bohinjec.
(Dalje.)

»Prekini svoj govor, Svetobor, ker si mlad in ne veš, kaj je življenje! Brez Nemcev bi se potopila slava češkega naroda, pogoltnil bi nas vrtnec, ki se vrti od severa do juga. Ne iztikaj za posli, ki so izključna last deželnega kneza, in ne buri javnosti s svojimi mladeniški sanjami.«

»Tvoja beseda, presvitli škof, ne najde prostora v mojem srcu in deželni kancler ne more biti merilo dušnega pastirstva,« odvrne Svetobor.

»Brnski prost si koplje jama, v katero bo padel. Toda vedi, moj sin, da ti želiva dobro z Vratislavom, zato te hočeva rešiti. Knez ti je izposloval kanonikat v Ogleju po posredovanju nemškega cesarja in ti je naložil važen posel, ki naj ga ti izposluješ pri rimski stolici. Zato je zdaj najina pot do kneza,« reče Jaromir in spremi prošta v knežjo palačo.

Na pol dodelana stavba se je dvigala na Hradčanih poleg cerkve sv. Vida. Že se je Vratislav preselil iz Višegrada na Hradčane, da bi povečal svoje bivališče in je sezidal dostojno kraljevo palačo. Zakaj,

kraljeva krona mu je bila obljubljena in nestrpno je pričakoval, kdaj mu cesar Henrik sname knežjo čepico in ga pokrije s kraljevo krono.

»Slava ti, mogočni knez in dobri moj stric!« ga pozdravi Svetobor na knežjem prestolu.

Vratislav ga poljubi na lice in pravi:

»Dobrodošel, sin mojega brata in dika domovine! Veseli me, da si zastavil svoje krepke ude in svojo bistro glavo za blagor svoje domovine. Moja roka ti je na uslugo in moje srce se bo veselilo tvojih uspehov.«

»Pozdrave ti prinašam iz Morave in te vprašam, kaj je vzrok, da si me poklical v rodno mesto?«

»Hvalim tvoje uspehe in se jih veselim, vendar pričakujem od tebe, da mi izvršiš še več naloge, kakor si si jih sam postavil. Znan je so ti cerkvene razmere v Čehih in kolikor ti jih ni znano, ti jih razložim moj brat in moj kancler Jaromir. Ljubiva te oba in z zaupanjem zveva nate. Zato sem te določil, da greš kot moj odposlanec na rimski dvor ter pri sv. očetu izposluješ, da naj pošlje svoje odposlance na Češko. Ti naj bi uredili zamotane cerkvene razmere, zlasti glede oddaje cerkvenih služb, obenem pa ne pozabi, ljubi moj Svetobor, da izpregovoriš pri sv. očetu iskrene besede v prilog slovenske litur-

gije. Kar je zagrešil tvoj otec, moramo popraviti.«

Kakor bi gad pičil kanclerja, tako se je ta oznevoljil pri zadnjih besedah deželnega kneza, Svetoborova duša pa je plavala v veselju. Poskakovalo je njegovo srce, opat Božetih mu je šinil pred oči in z velikim zanosom je odgovoril Vratislavu: »Hvala ti tisočerna za tvojo naklonjenost. Izjavim, da sprejem častno službo, ki si mi jo naložil, dasi sem se zadovoljil s službo brnskega prošta.«

»Opravi dobro in potuj srečno, Svetobor! Ta-le zlata kupa pa naj bo moj drag spomin papežu Gregorju. Zagotovi ga moje vdanosti, vse pa mu ne morem ustreči, ker moram upoštevati oblast nemškega cesarja,« nadaljuje Vratislav in izroči Svetoboru zlati dar. Brnski prošt pa se ojunaci in pride na dan s tako-le prošnjo:

»Sazavski opat uživa nemilost škofa Jaromira, župana Kojata in Smil Zatecki nemilost Tvoje Presvetlosti, dobri knez! Ali naj jim je odpuščeno, ako se pridružijo mojemu spremstvu in v pokoro za svojo nepokorščino vzamejo v roko romarsko palico ter gredo čez Alpe prosit odpuščenja sv. očeta?«

Ko je Svetobor izgovoril zadnje besede, so se Jaromiru zožile obrvi in se je premikal nestrpno. Svetobor pogleda tudi njemu proseče v obraz. Ko je Vratislav uslišal njegovo prošnjo, je kancler molčal,

samo ustnice je ponižujoče namrdnil.

»Naj se zgodi po tvoji želji, Svetobor!«

»Ali te ga pa nisem vreden, da bi videl obraz kneginje Svetoslave?« še povpraša brnski knez.

Takrat se pomračil Vratislavu čelo, ustnice se mu namrdnejo in oči zablistajo. Jaromir hitro poseže vmes:

»Svetobor, kneginja je na Višegradu.« Stric in nečak se poljubita in razide. Kancler je spremljal svojega nečaka po praških okopih in po Veltavinih bregovih, mu je pravil o velikih delih bratovih in o slavnih činih prednikov. Razjokala se je Svetoborova duša, ko je molil na grobu sv. Večeslava, milo se mu je storilo, ko se je spomnil vsakega rodu in svojih pravic. Ali njegov prestol in njegov knežji naslov je utonil v Bretislavovih zakonih in ne bo ga več. Kaj pa, ako vendar le pride? Saj kolo sreče se vrti hitro, in če ni dovolj prestolov v Čehih, so pa drugod, je sklenil prošt ter hitel dalje po stavežati Pragi.

Svetobor je prenočil na Višegradu. Kneginja se je vrnila na Hradčane, preden je brnski škof stopil na Višegrad. Užalo stila se je njegova duša, zakaj pričakoval je za gotovo, da se snide s Svetoslavo. A ni je bilo, in Svetoboru je žalost zatisnila trudne oči. Ko je drugo jutro vstal na vse zgodaj in šel molit na grob sv. Večeslava, tedaj je zopet zahrepenela njegova duša,

njih letih celo edini pietetni mortuarij, spomenica mladih, domovini in cesarju žrtvovanih življenj. Mentor je karakteristično, važno literarno in vzgojno podjetje v naši mladi kulturi. Zato je zelo obžalovanja vredno, da se dozda ni prav nič še opozarjalo slov. občinstva na ta list, ki je v resnici pravi mentor-učitelj našega najboljšega, našo gimnazijske mladine in ki more biti zanimivo berilo tudi odraslimi inteligenci, duhovništvu, učitelstvu, akademikom, uradnikom in očetom, ki so lajo svojo mladino in deco! Poznam nekaj dobrih nemških dijaških listov. Reči moram, da slov. »Mentor« ne zastaja za njimi, da jih celo nadkriljuje v eni potezi. »Mentor« se odlikuje v tem, da je urejevan snovno zelo bogato in ekonomično obenem. Tudi je zadel »Mentorjeve« urednik koj pri početku urejevanja gotov zdrav ton, nekaj višji vidik vodi urejevanje, tako da je listu lasten izraz dorastlosti, značaj revije en miniatura. Med sotrudniki zadnjih osem let je najti imena znanih slovenskih pisateljev, starih in mladih, imena izbornih pedagogov in srednješolskih profesorjev, imena akademikov, bogoslovcev, duhovnikov, veteranov in dozorevajočih mladih dijakov. Profesor-strokovnjak, profesor-umetniški akademik, lingvist in kritik, klasični filolog in literarni modernik, lirik in epik in priden nabirač drobnega blaga so sotrudniki. Leposlovje in veda, potopisna črtica, povest, izvirna pesem, vzgojna, informativna razprava in ocena; je vsebina lista, ki ga delajo še bolj nasičenega, samostojni dijaški poizkusi, odlomki iz del cerkvenih pisateljev v izvirniku in dijaškem prevodu, markantne zgodovinske, apologetične in aforistične drobnosti, izbrano vzgojne slike in ilustracije. Cela vrsta spisov bi zaslužila, da se jih ponatisne samostojno, zlasti kulturnovažni prevodi: Sofoklov Filoklet, Homerjeva Ilijada. Tako je »Mentor« v resnici glasilo slovenskih gimnazij, urejevan v bogatem programu te šole, informativen, impulziv, prijeten list, ki je snovno zelo bogat in jezikovno zares vzorno urejevan. Se v eni točki je treba »Mentorju« snovne razširitve, da bo zares srednješolski list v okviru realnih gimnazij: Kakor je začel informativno seznanjati v zadnjih letnikih z modernimi slovstvi, slovenskim in nemškim, naj nadaljuje s priobčevanjem/podobnega iz francoskega, italijanskega, angleškega in španskega slovstva. V načinu Stinglovih notic seznanjaj list tudi z literaturami slovenskih jezikov. Mentor v slov. srednje šole in v hiše, kjer so dijak, ki srednješolci! Dr. I. Pregelj.

Vojaške vesti.

— Odlikovanja. Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil major 47. pp. Viljem Hlavka. — Vojaški zasluzni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil stotnik 87. pp. Albert Oberweger. — Ponovno Najvišje pohvalno pri-

da bi govoril s Svetoslavo. Vsaj zahvalil bi se ji bil rad, saj je vedel, da vse milosti, ki padajo s knežjega prestola na njegovo osebo, izvirajo iz srca poljske kraljice. Povprašal bi jo bil rad, ako ji je znano bivališče njenega nesrečnega očeta, pogledal bi ji rad v njene globoke oči in njegova duša bi bila vesela, da jo le vidi.

Dobrovit je videl v srce svojemu gospodu in se je potrudil, da bi mu napravil veselje. Približal se je knežjemu služabniku, ki mu je pokazal rumene zlate. Služabnik je pošepetal na uho dvornici češke kneginje in Svetoslava se je pokazala pri oknu knežje palače.

Presrečen je bil Spitignevov sin, ko je pogledal na okno. Zažarela je poljska kraljica v jutranji zarji, Svetobor se je topil v sreči. Zamahnila je njegova desnica proti oknu, zamahnili pa sta tudi roki češke kneginje v krožnem objemu...

Okno je zagnila zavesa, Svetobor je stopal po bregu gavzdol, kakor bi veter zibal peresce v zraku. Se se je ozrl na matičko Prago, se se je ozrl na knežjo palačo, pa ni videl več ne lepih stavb, ni slišal šumeče reke, ki se je valila pod njim proti severu.

Na juž ga je vleklo njegovo srce in v najhujšem diru je bežal z Dobrovitom ob reki Veltavi. Ze sta se zaobrnila proti vzhodu in pred njima se je kazal v daljavi sazavski samostan, za njima pa se je valila deroča Sazava ter odnašala zadnje pozdrave stavežati Pragi.

»Nepričakovane novice, vesele novice ti prinašam, sazavska starina! Na potu smo, na dolgem potu. Knez Vratislav me pošilja v Rim.«

»Saj sem ti pravil, moj sin, da tebi še sije solnce in da si na tem, da izvedeš še velike reči na svetu.«

(Dalia.)

znanje z meči je dobil nadporočnik 31. lovbat. Jos. Kavčič. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 17. pp. Josip Mlakar, pri dež. orož. pov. v Pragi. — Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil ritmoister 10. ogrskega dom. huzarskega polka Bogumir Poljanec, pri nekem gorskem brigadnem poveljstvu. — Srebrno hrabrosino svetinjo 1. vrste so dobili: štabni narednik Winkler Ivan, desetenik Petučnik Avgust, pešci Urh Matija, Tarman Martin, Mlinar Rok in Močnik Avgust, vsi pri 7. pp.; podlovec 20. lov. bat. Bric Martin, poročnik 79. pp. Goljevšek Vladimir. — Srebrno hrabrosino svetinjo 2. vrste so dobili: lovec 20. lov. bat. Pelegrin Ivan; tit. desetenik Kolmann Peter tit. poddes. Ferk Jakob in Granig Feliks, pešci Guggenberger Dragotin, Pudgar Ivan, Vavpotič Gregor, Duhnjak Ivan, Juh Ivan, Nagernik Matija, Pikaršnik Filip, Pirker Ferdinand, Samec Josip in Uršič Ivan, vsi pri 7. pp. — V drugi so dobili bronasto hrabrosino svetinjo: desetenik Serec Jakob, tit. desetenik Zmoher Franc in poddes. Hedrih Edvard, vsi pri 87. pp. — Bronasto hrabrosino svetinjo so dobili: poddes. Lazarič Franc in Peršuh Jernej, pešci Videnšek Jernej, Cigula Franc, Muzlovič Ivan, Senica Josip, Abram Ivan, Cizel Ivan, Žerjav Martin, Ban Josip, Mohorič Franc, Čretnik Bernard in Žitnik Ferdinand, vsi pri 87. pp.; praporščak 3. tren. div. Jaldec Jakob.

Ravnanje s predmeti, ki jih zapuste padli in umrli vojak. Kot ostalino je smatrati le tiste predmete, ki so bili zasebna last pokojnega: Erarična obleka in druga oprema ne spadajo v ostalino. Denar, ki je nedvomno erarična last, je treba takoj izročiti blagajni dotične čete. Neerarični denar, dalje redove in odlikovanja, vrednosti, listine se morajo vselej poslati zapuščinskemu sodišču, in le, če to ni znano, domovinski občini. Predmete vojaške opreme in uporabe, perilo, priljažne predmete kakor tudi vse druge premakljive stvari, ki so bile zasebna last pokojnika, se morajo poslati sorodnikom, ako je znan njih naslov; ako sorodniki niso znani, je treba take predmete vojaških oseb poslati nadomestnemu kadru, ako le-ta ni znan ali je bil pokojnik civilna oseba, je poslati predmete domovinski občini. Kot zapuščinsko sodišče pripadnikov lastne armade nastopa v slučaju, da je služil pokojnik v redni prezenčni službi, okrajno sodišče garnizijskega kraja, v vseh drugih slučajih okrajno sodišče zadnjega pokojnikovega bivališča, predno je odinil v aktivno službo. Za civilne osebe je zapuščinsko sodišče okrajno sodišče zadnjega bivališča pred uvrstitvijo v armado.

— Nabava raznih predmetov za c. in kr. vojsko. C. in kr. vojno ministrstvo nabavi za leto 1917. razne predmete. Ponudbe je vposlati najkasneje do 15. marca t. l. 13. oddelku c. in kr. vojnega ministrstva. Popolen razpis, ki vsebuje seznam predmetov, ki jih je dobaviti, ter drugi natančnejši podatki, so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

— K prometu blagovnih vzorcev pripuščeni vojnopoštni uradi in etapni poštne uradi označeni s številko: 2, 4, 11, 24, 26, 33, 37, 39, 51, 53, 55, 76, 79, 88, 95, 103, 117, 138, 142, 145, 147, 150, 166, 167, 171, 175, 176, 177, 178, 180, 183, 184, 185, 188, 192, 193, 195, 196, 197, 198, 199, 203, 205, 209, 212, 218, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 227, 230, 232, 239, 240, 243, 244, 245, 246, 249, 250, 255, 256, 258, 259, 262, 268, 269, 272, 274, 275, 276, 277, 279, 280, 282, 284, 285, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 294, 295, 296, 297, 298, 302, 304, 306, 307, 316, 324, 332, 333, 335, 337, 339, 340, 343, 354, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 364, 366, 369, 370, 372, 373, 374, 375, 376, 378, 380, 381, 382, 383, 385, 386, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 395, 398, 399, 401, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 412, 415, 417, 418, 420, 421, 423, 426, 427, 428, 431, 432, 436, 437, 440, 443, 444, 445, 446, 450, 508, 510, 511, 512, 514, 515, 516, 517, 519, 521, 522, 525, 600, 602, 605, 608, 611, 612, 613, 616, 625, 632, 636, 644, 647, 649. — Razpošiljanje pošilk blagovnih vzorcev je nadalje dovoljeno tudi na vojnopoštne oziroma etapne poštne urade, katerih številke imajo kak pristavek, n. pr. rimsko podštevilko ali črko, kakor »Vojnopoštni urad 117/II.« »Vojnopoštni urad 76/r« itd., in sicer tedaj, če so vojnopoštne oziroma etapne poštne uradi dotičnih številk brez pristavka (torej glavne številke) glasom točke 1 zgoraj pripuščeni k prometu blagovnih vzorcev. — Pošiljanje blagovnih vzorcev pod obstoječimi pogoji je v bodoče dovoljeno na vojnopoštne urade in etapne poštne urade s številko, navedene v gornjem seznamu, dalje tudi na vojnopoštne naslove, pri katerih so dani predpogoji točke seznama. Vsi drugi vojnopoštne uradi in etapni poštne uradi s številko, ki niso navedeni v gornjem seznamu, so za promet blagovnih vzorcev zaprti. Glede pripustitve pošilk blagovnih vzorcev na c. in kr. etapne poštne urade z označbo kraja v sedanjem obsegu ni nikake izpremembe.

Hrvatski sabor.

Adresna debata.

Govornik hrvatskosrbske koalicije dr. Paleček očita opoziciji, da v svoji adresi zahteva priznanje od mednarodnih faktorjev, ki bi se tem potom vpleli v hrvatske stvari. Če se nam posreči doseči narodno zedinjenje v soglasju z merodajnimi faktorji monarhije, se lahko odpovemo mednarodnim činiteljem. Opozicija še vedno ni povedala, koga smatra za merodajne faktorje. Opoziciji pa so merodajni faktorji: krona, skupni sabor, avstrijski državni zbor, dalmatinski in bosanski sabor. Te faktorje je treba pridobiti, narod pa opozoriti na težave zedinjenja. Ne ve se, kje bi se v Avstriji dobilo dispozicijo za naše narodno zedinjenje. Slika je nejasna, kajti celo Slovani niso složni v svojih ciljih. Poljaki stremijo po samostojnosti brez ozira na druge. Čehi si želijo ureditev monarhije v okviru izpolnitve svojih želj. Slovenci si žele reformo na načelu narodnosti. Čehi so n. pr. proti združitvi Dalmacije z Hrvatsko.

Opozicija ne računa z enim faktorjem: z državno skupnostjo z Ogrsko, brez katere zedinjenje ni mogoče. Nato je bilo med govornikom in opozicijo precej prepiranja o uspehih politike koalicije. Opozicija da zato ni zmagala pri volitvah, ker ni vodila realne politike. Govorniku se zedinjenje zdi možno, kajti ogrsko-hrvatska vlada ne stavi nobenih zaprek. Ban bo glasoval za adresno koalicije, česar bi ne mogel storiti, če ne bi bil zato skupni minister grof Tisza. Sledi daljše prepiranje s čisto stranka rpava o dr. Horvatovi izjavi, da madžarska državna ideja ne nasprotuje hrvatski ideji. Opozicija naj se jasno izjavi, kako si misli zedinjenje in pot do njega.

Govornik starčevićancev Cezar Akačić pravi, da še ni gotovo, kam zaplove državna ladja, pač pa dogodki silijo k izpremembi, ker so močnejši kakor razne odredbe. Niti vojne razmere ne morejo zadušiti političnega življenja, kajti po celi monarhiji se odpirajo ventili narodnih pravic in zahtev. Mi moramo biti pripravljeni, da naše usode ne bodo odločili brez nas. Ravno sedaj je pravi čas za izjavo, da nihče nima pravice, da ruši temelje naše narodne bodočnosti in ovira narodno edinstvo hrv.-slovenskega naroda od Koroške do Drine.

Starčevićanska adresa iskreno tolmači pravice in zahteve naroda. Sabor mora navesti vse krivice, ki so se dogodile med nagodbo. Omenja komisariat. Še nobeni stranki se ni posrečilo, da bi hrvatske pravice obvarovala pred madžarsko brezobzirnostjo. Samo nagodba je kriva, da sabor ustavno ni bil obveščen o izpremembi na prestolu; diploma je izstavljena samo v madžarskem jeziku, za Hrvate so napravili samo prevod. Vse kaže, da se z Hrvatsko ravna kot s podložno deželo.

Avstrijsko casopisje priznava, da je jugoslovansko vprašanje eno najvažnejših vprašanj monarhije. Sabor ima pravico in dolžnost od vladarja zahtevati uresnitve hrvatskega državnega prava, katerega se Hrvati niso nikdar odrekli in ga je vsak sabor do l. 1868. tudi izražal v adresi. To hočemo zopet poudariti z adresno. Ne more verjeti, da bi hrvatskoslovenski narod tudi po vojni ostal tako razdrobljen. Najhujši nasprotniki združitve Dalmacije so avstrijski Nemci, ki pa odrivajo Galicijo, da si zagotovijo privilegirano statično v zbornici. Sabor mora zahtevati združitev vseh hrvatskih dežel. Na berlinskem kongresu je ruski zastopnik knez Gorkov samo zato bil za okupacijo Bosne, da se združi z Hrvatsko. Avstrijska in ogrska uprava pa sta usvarili poseben bosanski narod in sta iznašli bosanski jezik. Akačić govori nato o Istri, Slovincih in hrvatskoslovenskem saboru l. 1912 v Ljubljani in priporoča adresno opozicije.

V imenu seljaške stranke je adresno opozicije podpiral posl. Jalžabetič: Če bi Madžari bili za zedinjenje Hrvatov, bi to storili zgolj iz sebičnosti. Posl. Lo vreković pravi, da je madžarska ljubezen Hrvatov spravila na beraško palico. Brez politične in finančne samostojnosti hrvatski narod ne more imeti »zvoja. Opozicija je misli, da je zedinjenje mogoče samo preko in proti Ogrski.

Čisti pravaš Novak nasvesta zaslug Hrvatov in priporoča svojo adresno.

Iz govora poslanca Stipe pl. Vučetić v hrvatskem saboru.

Hrvatski in slovenski narod tudi v Ameriki zvest Avstriji! — Avstrija nova švicla!

Posl. Stipe pl. Vučetić poudarja, da so sedaj združene vse hrvatske dežele pod habsburškim žezlom. To dejstvo imajo vsi Hrvati pred očmi v domovini

kakor tudi v Ameriki, za katere se toliko poti entente. Takrat, ko je bila agitacija entente med Hrvati v Ameriki najbolj živahna, so ti izrazili habsburškemu prestolu zvestobo in lojalnost. Hrvati in Slovenci so l. 1915. objavili izjavo, v kateri pravijo, da Hrvati in Slovenci ne pričakujejo osvoboditeljev od zunaj. Tako mislijo Hrvati in le na ta način se morejo izpolniti nade in pričakovanja hrvatskega naroda. Nadalje je rekel poslanec Vučetić: »Danes ne rešpektirajo na Ogrskem nič več velikih idej Deaka in Eötvösa. V Avstriji so zastopali te ideje Zschokke, Rieger in Smolka, toda na žalost niso imeli nobenega uspeha in k velikim napakam dosežanje avstrijske politike hočejo sedaj uvesti še nemški državni jezik, kar nasprotuje narodnemu principu in kar bo dovedlo Avstrijo v nasprotje z vsemi kulturnimi deželami in državami. Prepričan sem, da obstoji edina možnost obstoja monarhije v tem, da se spremeni monarhija v novo šviclo. To idejo so nosili v svojih srcih največji možje Avstrije.«

Cesar in cesarica.

Dunaj, 7. marca. (K. u.) Cesar je sprejel albanska škofa Bumci in Kolteti, ki sta bila pred kratkim odlikovana. Sprejeta sta bila tudi od zunanjejeje ministra.

Dunaj, 7. marca. (K. u.) Cesar je danes dopoldne v Badnu sprejel bolgarskega prestolonaslednika Borisa, nato v posebni avdijenci apostolskega nuncija msgr. Valfre di Bonzo, zunanjejeje ministra grofa Czernina, ministrskega predsednika grofa Clam-Martinčiča, poslanika Otta, vojnega kurata patra Schmida in več vojaških funkcionarjev.

Dunaj, 7. marca. Cesarska dvojica je danes ob 11. uri ponoči z dvornimi posebnim vlakom odpotovala v Budimpešto. Med spremstvom je tudi zunanji minister grof Czernin.

Dunaj, 7. marca. Cesar bo v Budimpešti sprejel tudi voditelje opozicije. Čuje se, da se namerava ustanoviti koncentracijski kabinet s Tiszo na čelu. Ker je v cesarjevem spremstvu tudi grof Czernin, se bodo v Budimpešti posvetovali najbrže tudi o zunanji politiki.

Dunaj, 7. marca. Cesarica je za vojaške domove vnovič darovala 240.000 kron. Doslej je ustanovljenih 300 vojaških domov, od teh večina v razdalji 4000 metrov od prve bojne črte. Več kot 100 vojaških domov se še ustanavlja.

Dunaj, 7. marca. Cesar bo preživel zgodnjo pomlad z družino v Laksenburgu.

Obstrukcija proti izpremembi poslovnika v ameriškem senatu.

Washington, 7. marca. Mala manjšina v senatu, ki jo podpira nekaj republikanov, je sklenila, da bo z obstrukcijo preprečila izpremembo poslovnika senata, katero zahteva Wilson. Predsedniku je nadaljni nastop za to zelo otežkočen. Odpor obstrukcionistov traja lahko po ustavi več tednov.

New York, 7. marca. Nad 20 republikanskih senatorjev je izjavilo, da sicer pritrujejo Wilsonovemu postopanju nasproti Nemčiji, a da bodo nadaljevali svoj načelni odpor proti neomejenim pooblastilom Wilsonu.

Amerika pred ustavno krizo.

Geni, 7. marca. »Secolo« poroča iz Londona: Tu se boje, da ne nastane v Ameriki ustavna kriza.

Washingtonske senzacije.

Kolin, 7. marca. »Kölnische Ztg.« poroča 1. t. m. iz Washingtona: Japonski poslanik Sato je podal v washingtonski »Times« sledečo izjavo: Nemčija se zelo vira, če misli, da se namerava moja dežela združiti z Mehiko in z njo na vojsko proti Združenim državam. Izjavljam to uradno za mojo vlado. Nemčija bo seveda v svojem sedanjem položaju vse poskusila, vsled česar je njen zvezni načrt zelo verjeten. Danes se je uradno izjavilo, da razpolaga vlada še z drugimi dokazi za nemške zarote, ki jih bo občinstvu lahko pozneje predložila. Nekaj so našli med zaplenjenimi Igelnovimi papirji, a največ so dobili pri odposlanih brezličnih brzojavkah, ker razpolaga Washington s ključem vseh nemških tajnih znamenj brzojavljenja. Neki uradnik, ki je o vseh dogodkih natančno poučen, je rekel, da polovica vsega še ni odkrito in da so pri tej spletki prizadete visoke mednarodne cese in da bodo sledile še senzacije aretacije.

Nedopusten predlog v senatu.

Washington, 6. marca. (K. u.) Reuter: Senator Lodge je nameraval v senatu zopet vložiti predlog o oboroženi nevtralnosti, a predsednik je izjavil, da kongres ni več v zasedanju. Več senatorjev naznanja,

da bodo predlagali, naj se preosnuje poslovnik. Predsednik Wilson je vprašal za svet juristične prisednike, če je pooblaščen oborožiti trgovske ladje. Na to je obiskal državne tajnika Lansinga in mornariškega tajnika Damelsa.

Wilson je odredil oborožitev trgovskih ladij.

Amsterdam, 7. marca. (Reuter.) Wilson je vprašal svoje svetovalce, če sme v lastnem delovanju oborožiti trgovske ladje. Posveta sta se udeležila državni tajnik Lansing in mornariški minister Damel. »New York World« poroča, da je generalni prokurator odločil, da sme Wilson odrediti oborožitev trgovskih ladij. Wilson je tozadevne odredbe že podpisal.

Oborožitev ameriških ladij se mogoče zavleče še več tednov.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz New Yorka: Radi stare postave, ki prepoveduje trgovskim ladjam odpor proti vojnim ladjam, je položaj tak, da se lahko zadeva zavleče še več tednov, ker mora še priti drugi kongres izpremembi postav. Reprezentantna zbornica se pa še ni konstituirala. Stranke, ki so enako močne, se bodo še nekaj časa prepirale za mesto predsednika. Wilsonovemu predlogu, naj se izpremeni poslovnik, se živahno upirajo. Prebivalstvo je splošno mirno. Poročilo iz Berlina, da bi v slučaju vojne šli proti združenim državam Mehičani, Kubanci in Filipinci, smatrajo za smešno.

Curih, 7. marca. Curiški listi poročajo, po pariškem »Heraldu« iz New Yorka, da bodo do konca tega meseca oborožili 35 ameriških parnikov, ki bodo redno vozili skozi zaprto more.

Stone ne zaupa Wilsonovi miroljubnosti.

Kolin, 7. marca. »Köln. Ztg.« poroča iz Washingtona: Ker se je izjavil senatov načrt, se je ustvaril položaj, ki mu ga enakega ni v zgodovini. Pritisk iz bele hiše, Wilsonova navzočnost na Kapitolu, pritisk ministrov in voditeljev, stvarni in ostali nastopi velike večine obeh strank niso premagali dvanajstih vztrajnih obstrukcionistov. Veliko pozornost vzbujajo, ker Stone, glavni govornik, predsednik in načelnik odseka za zunanje stvari, ni hotel zastopati načrta lastnega odseka in je svoje mesto prepustil Hitschocku, sam je pa vse storil, da je strmoglavil načrt, ker ne zaupa Wilsonovi miroljubnosti.

Posledice podmorske vojske.

Na Sredozemskem morju potopljenih 40.000 ton.

Berlin, 7. marca. Uradno:

Na Sredozemskem morju so potopili: 8 parnikov in 7 jadrnic, ki obsegajo skupno nad 40.000 ton. Med njimi je bil 19. februarja potopljen težko naložen 8000tonski transportni parnik pri Porto d'Anzio, dne 20. februarja norveški parnik »Doravore« (2760 ton) s tovarni na poti iz Genove v London; dne 22. februarja štiri italijanske jadrnice, ki so vozile premog in živila v Italijo; dne 24. februarja južno Krete s 15 cm topom oboroženi približno 8000tonski transportni parnik, katerega so čuvali ribiški parniki, dalje 2918tonski grški parnik »Miculina« ki je vozil bombaževno seme na Angleško. Dne 26. februarja 5558tonski oboroženi angleški parnik »Clan Farquhar«, ki je vozil bombaž, čaj in juto na Angleško. Dne 27. februarja oboroženi 4071tonski angleški parnik »Broamore«, ki je vozil zmrznjeno meso na Angleško. Enega kapitana in dva strojnika smo ujeli.

Berlin, 6. marca. (Kor. ur.) Wolff poroča: Bolj kakor tajitve angleških ministrov dokazujejo, kako učinkuje nemška podmorska vojska, trezna, kratka poročila iz angleških pristanišč in iz manjšinskih mest. Lloydova agentura je objavila od 12. do 21. februarja sledeča lakonična poročila: Glasgow: Up, da bo zvišanje voznine ustvarilo v škotskih pristaniščih več tovarnega prostora, se je izjavilo. — Cardiff: Eksporterji premoaga morajo praznovati, ker ne dobe na ladjah prostora. — Swansea: Kupčija je bila izredno slaba. Razmere prostorov na ladjah se niso izboljšale. — Hull: Trgovina s premoagom je bila zelo slaba. Vidiki glede na pomanjkanje prostora niso posebno sijajni. — London: Delovanje podmorskih čolnov, ki trajno znači trg ladjinih tovorov, se iznova pojavlja. Le malo kupcij so sklenili. Dasi so voznine povišali, so ponujali le malo prostora na ladjah. — Liverpool: Prostora na ladjah v vsakem oziru manjka. — Manchester: Premoaga dovažajo tako malo, da mesto radi pomanjkanja premoaga naravnost trpi. — New Castle: Nalaganje v ladje popolnoma počiva, ker se kljub visokim vozninam ne ponuja noben prostor na ladjah, dasi so prevoznine visoke.

Avstrijski admiral o podmorski vojski.

Budimpešta, 7. marca. Namestni načelnik mornariškega štaba, kontreadmiral Rodler, je izjavil nekemu poročevalcu: Na Severnem morju operirajo le nemški, na Sredozemskem morju pa avstrijski in nem-

ški podmorski čolni. Zopora Sredozemskega morja zasleduje trojni namen. Zapreti se hoče pot v Italijo, preprečiti preskrbo solunske ekspedicije in ogrožati se promet Anglije čez Sueški prekop.

Sodi se, da preskrbujejo Anglijo z živili ladje, ki obsegajo 11 do 12 milijonov ton. Del tega prostora ladij je bil že izločen tisti dan, ko se je pričela zopora na morju. Nevtralne ladje, ki obsegajo 2½ do 3 milijone ton, niso odplule na morje. Zelo lahko se razume, da vsaka ladjina tona, ki se zadržuje od Anglije, tam zviša pomanjkanje. Če se posreči podmorski vojski, da potopi dva milijona ton, mora postati položaj Anglije zelo kritičen. Če se upošteva dosedanj uspehi, se lahko izračuna, kdaj se bo ta kritična točka dosegla.

O dosedanjih uspehih podmorske vojske še nimamo nikake prave podobe. Podmorski čoln ostane lahko tudi več tednov na visokem morju. Katere ladje je potopil, ve včasih le podmorski čoln. Kvečjemu zna le sporazum, na katere ladje zama v domačem pristanišču čakajo. Kolikor je znano javnosti, smo do 20. februarja potopili 250.000 ton. Gotova poročila govore o nadaljnjih 50.000 tonah. Ne da bi bili optimisti, lahko upamo, da je bilo prvega polmeseca poostrene podmorske vojske potopljenih 300.000 sovražnih ton. Pričakujemo, da bo žrtvovanih v bodočih mesecih vsaj 700.000 ton, a dovolj povoda imamo, da pričakujemo višje število. Bližamo se namreč pomladi. Dnevi bodo daljši. Podmorski čoln more splošno delati le podnevi, ponoči manj in ne varno. Sicer bo obrat sovražnih ladij v zaprtem morju padel, a podmorski čolni, ki delujejo, bodo vsak dan močnejši. Sklepamo zato, da se plen ne bo znižal, marveč povečal.

Italijanski admiral proti podmorskemu čolnom.

Rim, 7. marca. (K. u.) Uradni list poroča: Vsi posli, ki tičejo obrambe prometa na morju proti podmorskemu čolnom, se bodo osredotočili in izročili nekemu admiralu. Njegove dolžnosti bodo, da bo skrbel za obrambo in napadna sredstva na morju, na suhem, pod vodo in v zraku, jih razdeljeval in uporabljaj, določaj pristanišča in pribežališča. Oborožil bo italijanske trgovske ladje za boj proti podmorskim čolnom; predlagal bo denarne nagrade tistim trgovskim ladjam, ki uničijo kak sovražni podmorski čoln. Vsi prefekti in krajne oblasti morajo izvesti admiralove odredbe.

Proti podmorskemu čolnom ni sredstev.

Budimpešta, 7. marca. Poročevalcu lista »Pesti Naplo« v Berlinu je izjavil grof Reventlov: Od podmorskih čolnov pričakujemo vse. Hindenburg in Mackensen sta vojsko že dobila. Sovražnika moramo zdaj tudi na morju premagati. Vsako sredstvo proti podmorskemu čolnom je brezuspešno. Popolnoma smo pomirjeni in bomo dosegli svoj namen. Nemška tehnika za zgradbo ladij je delala čudeže. Razpolagamo s tolikimi podmorskimi čolni, kolikor jih potrebujemo, da dosežemo uspeh. Nastopa Amerike v vojsko pač nismo želeli, a za nas ničesar ne izpremeni, kar tam prav do bro vedo. Veliko večje važnosti za nas je, da ne more Amerika Angliji več dobavljati živil in streliva. Mi dobavljamo Ameriki zdravila in druge reči. Korist Amerike zato zahteva, da vzdrži zveze z nami.

Omejitev nevtralne plovbe.

Berlin, 7. marca. (Kor. ur.) Statistika nam kaže, kako je padel promet v nevtralnih pristaniščih. »Nieuwe Rotterdamsche Courant« s 4. t. m. pove, da se je pripeljalo v Rotterdam le 7 ladij, lani isti teden 57, leta 1914. pa 197. V Amsterdam (»Algemeen Handelsblad« 4. marca) se je isti teden pripeljalo 5 ladij, l. 1916. pa 16.

Italija prikriva potope.

Rim, 7. marca. (K. u.) »Agenzia Stefani«: Italijansko mornariško ministrstvo bo le začetkom vsakega tedna poročalo o potopljenih ladjah.

Angliji primanjkuje živil.

Amsterdam, 7. marca. Prejšnji angleški trgovski minister Runciman je izjavil na nekem shodu: V zadnjem tednu februarja so uvozili v Anglijo tako malo živil, da je morala vlada razpolagati čez vsa živila v združenih kraljevinah in da je tako priznala, da se mora Anglija preživeti le z zalogami, ki pa grejo že proti koncu. Stoji, da bo angleški narod majnika izročen lakoti, če se med tem ne bo uvoz zvišal in da bodo nastale take razmere, kakršne obstajajo zdaj v Nemčiji.

Nemška pomožna križarka na Atlantskem oceanu.

Geni, 7. marca. »Lyoner Progres« javlja: Nemška ladja, ki lovi in pleni sovražne ladje na Atlantskem oceanu, ni »Vinetta«, marveč neka druga 5000 ton obsegajoča ladja, ki vozi z brzino 18 vozlov in je močno oborožena.

Danska prepovedala poročila o voznjah ladij

Kodanj, 6. marca. Na Danskem so prepovedali poročati v voznjah ladij, ki prihajajo ali odhajajo z Danskega in o ladjah, ki se nahajajo v danskih pristaniščih.

Uspešni boji na Tirolskem.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 7. marca. Uradno:

Na tirolski vzhodni fronti črti so se v več odsekih bili boji, ki so za naše orožje ugodno izpadli. Prepeli smo neki sovražni oddelki, ki je napredoval proti našim postojankam pri izlivu potoka Maso. Na vztrajnem odporu naših čet sta se razbila dva nočna napada Italijanov, ki so napadli naše postojanke na Costabelli. V našem zapiralnem ognju se je zrušil sovražni napadalni polkuzus proti Monte Sief. Tamošnja razstrelba naših postojank je poškodovala le italijanske postojanke.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Boji na Tirolskem.

Nekaj dni sem se iz visokega gorovja na tirolski vzhodni fronti poroča o ljutih bojih, katere je le začasno prekinil debel sneg. Bojno ozemlje se nahaja na obeh straneh 3360 m visokega obmejne gorovja Marmolata in smer italijanskega napada gre iz doline Pellegrino proti 2738 m visoki gorski skupini Cima di Costabella, ki z Marmolato in Pta Vallaccia (2632 m) zapira pot na vse strani v eggenško, na drugi strani pa v fleimsko dolino. Da zavarujejo ta prehod, so Italijani že v miru tik ob meji, jugovzhodno od Costabelle, napravili močno utrdbo.

Vsekako nameravajo Italijani svoje poskuse, da bi čez fleimsko dolino vdrl v dolino Fassa, z začetkom pomladi zopet tam pričeti, kjer so jih jeseni morali ustaviti, čeprav izid takratnih bojev zanje ni bil prav nič razveseljiv. Tudi leta 1917 se bodo Italijani v svojih nadah pač prav tako varali, kot so se v obeh prejšnjih letih, kajti edina pridobitev sovražnika je bila dosej, da je vdrl v naše prednje postojanke na Costabelli, dalje ni prišel, kljub temu, da se je v ponovnih ponočnih bojih boril proti krepkemu odporu naših čet.

Istočasno so se bojevali tudi v južnem in severnem sosednjem odseku: Italijanski napad na Colbricon, ki spada k Fasanskim alpam in se dviga 2604 m južno od Paneveggio, je bil z ročnimi granatami odbit. Razstrelba pred 2426 m visoko goro Sief, severnem sosedu Col di Lana, ki so jo izvedli Italijani, je škodovala le njim samim in napad proti gori je bil zadušen v zapiralnem ognju. Izid dosedanjih bojev na tirolski vzhodni fronti je tedaj vsekakor ugoden za hrabre branilce Tirolske.

Italijani ob Soči.

»Berliner Tageblatt« prinaša naslednje cenzurirano poročilo o bodoči soški bitki: Tu med Sv. Martinom na Krasi in Kostanjevico so Italijani pridobili 9 in pol kilometra prostora. V goriškem odseku pa njih prostorne pridobitve ne znašajo več nego 4 do 5 km. Naše nove postojanke ne potekajo tu nič vzhodnejše nego 1500 korakov pred goriškim Gradom in samostanom. To je ves italijanski dobiček tekotom 1 in pol leta! Torej se manjši nego je francosko-angleški ob Somme. Ta dobiček, ki ga je mogoče opaziti le na specialnih zemljevidih, so Italijani plačali z izgubo najmanj 600.000 mož. Vsega skup so imeli doslej v soških bitkah 95 pehotnih brigad na frontah, to je skupaj z gorsko artiljerijo in alpinskimi četami okroglo 110 brigad s 700 bataljoni, torej 700.000 mož.

Italijanska zbornica.

Curih, 7. marca. (K. u.) V včerajšnji suji italijanske zbornice je vladni zastopnik obljubil nadaljne odredbe za povzdigo ribolova.

Socijalist Casalani je izračunal, da so se živila podražila za 70 odstotkov. Prešel je nato na številna gospodarska, finacijska in prometna - tehnična vprašanja, katera more izboljšati le mir.

Poslanec Labriola je med drugim izjavil: Poljakov se ne sme več izročiti ruskemu carju. Pri rešitvi srbskega vprašanja se mora doseči soglasje z drugimi vprašanji, ki tičejo velikobalkanske narodnosti. Doseže naj se tudi, da se priznajo italijanske aspiracije na Dalmacijo. Ruske zahteve po Carigradu se ne more odobriti. Napovedana ustanovitve češko-slovaške države bi bila polna nevarnih posledic. V novi Evropi mora vladati načelo ljudske suverenitete.

Izprememba v našem generalnem štabu.

Bern, 7. marca. (K. u.) K izpremembi v avstrijskem generalnem štabu pišejo »Neue Zürcher Nachrichten« na uvodnem mestu: Ob svojem odstopu kot načelnik generalnega štaba maršal baron Conrad pl. Hötendorf ni bil deležen samo zaupa-

nja in zahvale svojega najvišjega vojnega gospoda za vse čase, marveč tudi v prav tako visoki meri zahvale in zaupanja armad in avstrijskih narodov in zaveznikov, pred vsem nemške države, kajti brez njegove znenjalne inicijave avgusta leta 1914 bi bila usoda vzhodne ruske morebiti zapечатena. V imenih Hindenburg, Conrad in Mackensen se prav posebno kristalizira premočna in zmagovita vojaška veličina štirizveze v največji vojni svetovne zgodovine, me Conrad ne bo ugasnilo; svetilo se bo tam, kjer prvega maršala Avstrije najbolj potrebujejo.

Vojna v sneženem gorovju.

Naj nekoliko opišem naše življenje na visokem gorovju v službi domovine. Lepo vreme. Solnce se prikaže okoli 9. ure zjutraj na visoko plan ter nas obsije z gorkimi žarki. Iz ravnih nizkih ledenih barak se počasi kažejo glave in kmalu se vsi prebivalci solnčijo pred barakami, katere pokriva visoka snežena plast. Okoli 11. je že tako gorko, da si je že skoraj vsak ogrel svoje trde ude, ki so zmrzovali vso dolgo noč. Okoli 5. ure zvečer vzame slovo ljubno solnce ter nas pozdravlja z zadnjimi žarki. Kmalu nastane noč. Večernica se pokaže, nešteto zvezdic zamiglja na jasnem nebu, luna obseva mirno bojišče. Vse molči, le tu in tam se slišijo posamezni streli. Marsikdo zre v lepo, čisto nebo in misli na drage v domovini. Potem pa zopet priplava danica in kmalu zopet živimo gorkoto solnce. Ali solnčne gorkote in ljubega počitka v dolgi noči si ne more privoščiti vsakdo od nas. Treba je čuti, paziti, stražiti v prvi črti. Poglejmo si malo pot v prvo črto. Radi prevelike množice snega ni mogoče osnažiti prejšnja pota, ki so vsekana in razstreljena v sam kamen; sedaj je enostavno napravljen predor skozi sneg v prvo črto. Ozmimo se malo po prvi črti in vidiš, kako skrbno pazijo zato postavljene straže na prostor pred fronto; kar se gane, je sumljivo — puško pomeri in pokli! Ako še ni gotov, da je zadel, odda še nekaj strelav. Tako pazi bistro oko vojaka in vidi vsak najmanjši migljaj. Stati mora na straži v lepem, gorkem in solnčnem vremenu, v viharju, dežju in nevihti, nič ga ne sme ovirati, zdržati mora, dokler ne pride nadomestitev — v noči in po dnevu. Obupa ne pozna nikdo izmed fantov kranjske dežele.

Slabo vreme. Tedaj joji! V tem času ne pozna nikdo počitka; tu velja delati, pridno delati. Sneg nanaša burja, ki strašno tuli po planjavi. Vzame ti vid in sapo. Noč in dan se snaži pred bivališči, radi prevelike množice snega delo vedno zastaja, ker presega človeške moči. Pota zaprta, nevarnost pred plazovi, resilne patulje, vpitje, o katerem ne moreš spoznati, od kje da prihaja. Pomoč težka, skoraj nemogoča — večkrat žrtve! Manje kakor šest mož v takih viharjih ne sme nastopiti tudi najkrajše, nekaj korakov dolge poti. Samci so zgubljeni v snežnem navalu. V teh trenotkih primanjkuje vsega, kar se tudi pozneje vsled velikih metežev težko nadomesti. Promet je nekaj dni nemogoč, dokler se za prvo silo pota ne uredi. Vi-har traja tri do štiri dni, potem se začne zopet staro življenje. Seveda prvi čas je treba urediti zaostala nujna potrebna dela.

Ko posije zopet prvo solnce, je pozabljeno vse gorje; željno pričakujemo zaostalo pošto in prav pridno pišemo dragim domačim, ki živijo v skrbeh in trepetu za nas. — Jerne Maks, četovodja, 2. stot., 17. pp.

Turčija v vojski.

Angleži 80 km pred Bagdadom.

Carigrad, 6. marca. Glavni stan: Angleži so z dvema konjeničkima polkoma, s šestimi oklopnimi avtomobili in dvema topničarkama napadli naše postojanke zahodno od Asisse, 80 km jugovzhodno od Bagdada. Napad je bil z velikimi izgubami za sovražnika odbit; ujeli smo 1 častnika in nekaj vojakov. Popoldne so Angleži obnovili svoj napad s pehoto, ali z istim neuspehom. Ponoči smo naše prednje čete, potem ko so izpolnile svojo nalogo, umaknili v njih glavne postojanke.

Vojska z Rusi in Rumuni.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 7. marca. Veliki glavni stan: Med Vzhodnim in Črnim morjem je ponehal v nekaterih odsekih mraz, vsled česar se je živahnejše streljalo. Pehota je še malo delovala.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Oster mraz na vzhodnem bojišču.

Berlin, 7. marca. Z vzhodnega bojišča se poroča, da je bilo zadnje dni 27 stopinj mraza.

Črnovice—Kijev.

Bern, 7. marca. Petrograjska brzojavna agencija poroča iz Črnovic: Med Kijevom in Črnovicami so otvorili br-

zvozniki promet. Proga gre čez Tarnopol.

Protinemske agitacije v Rusiji.

Iz Krakova se poroča: »Kuryer Codzienny« prinaša po petrograjskem listu »Ruskie Wedomosti« vest, da je rusko notranje ministrstvo dovolilo zborovanje ruskih monarhistov. Na tem zborovanju bodo razpravljali o odredbah, da se odstrani vsak nemški ali židovski vpliv v znanosti, državnem ustroju, v trgovini, obrti in industriji.

Petrograjske tovarne zaprte.

Curli, 7. marca. Vse petrograjske tovarne so zaprte. Policija preprečuje delavske obhode po cestah.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 7. marca. Veliki glavni stan: Ob Scarpe, na obeh straneh Ancre in Somme, v Champagne in na vzhodnem bregu Meze so živahno streljali s topovi. Večkrat so se razvili tudi boji poizvedovalnih oddelkov s posadkami jarkov. Francozi so napadli zvečer na severno vzhodni verdunski bojni črti naše postojanke pri gozdu Caurienes. S strelji smo jih pregnali. Jasno vreme je pospeševalo letalce v izpolnjevanju njih nalog. V številnih zračnih bojih smo sestrelili 15 sovražnih letal. S sovražnim učinkom smo izgubili 1 letalo. Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Poveljnik angleškega bojnega brodograja.

Rotterdam 7. marca. »Nieuwe Rotterdamse Courant« javlja iz Londona: Za poveljnika brodograja angleških vojnih križark je imenovan konteradmiral William Pakenham.

Veliki transporti vojakov v Franciji.

Kodanj, 7. marca. »Aftenposten« poroča iz Pariza: V Franciji so 5. t. m. ustavili vse brzojavke, ker prevažajo v velikem obsegu vojske.

Castelnau se vrnil iz Petrograda v Pariz.

Genf, 7. marca. Havas: Doumergue in general Castelnau sta se v nedeljo zvečer vrnila iz Rusije v Pariz.

Razprava proti zarotnikom na življenje angleških ministrov.

London, 6. marca. Reuter: Razprava proti osebam, ki so obtožene, da so namepravale umoriti Lloydja Georgeja in Hendersona, se je pričela pred Central Criminal Court. Generalni pravdnik je opisaval obtožence kot tolpo nevarnih prekucuhov, ki jih preveva sovraštvo proti njih lastni državi, kateri so nameravali odtegniti sredstva, da bi se vojska z uspehom nadaljevala.

Dernburg o očikih sporazuma o žrtvah vojske.

Berlin, 7. marca. »Berliner Tageblatt« poroča iz Oldenburga: Bivši državni tajnik Dernburg je izjavil na shodu napredne stranke: O pruskem militarizmu ne bom govoril. Vsi vemo, zakaj potrebujemo močno armado. Zunaj, posebno v Ameriki, drugih reči ne umevajo. Ne umevajo, kako se more uporabljati cerkev v dosegu državnih ali političnih smotrov, moči, kako more biti kdo izločen radi vere od državljanov in vojaških častí, kako morejo starše siliti, da vzgajajo svoje otroke v drugi kakor v lastni veri. Pruske naprave, kakor razredno volilno pravo ali fidejkomis smatrajo tam zunaj za znamenje nazadnjaštva. Vlada še ni ničesar storila, da bi ustvarila svobodnejše naprave v Nemčiji in v Prusiji. To nam je zelo škodovalo. Kralj Viljem je nekoč rekel: »Naloga Prusije je, da moralno osvoji;« mi pa pravimo: »Žal, ker se to še ni odločno poizkušalo.«

Ogromne žrtve vojske.

O miru je rekel Dernburg: Nimamo povoda, da bi na svoje rame prevzeli bremena vojske. Sedanja vojska bo strašno oslabil evropske države. Dosedanje izgube mrtvih in ranjenih se cenijo na 15 milijonov ljudi. To je strašen primanjkljaj najboljših mož. Naša kultura ni držala koraka s tehniko. Nova vojska bi uničila belo plemo. Evropa mora skrbeti, da se zavaruje pred bodočo katastrofo in da uredi bodoče spore potom mednarodnega sporazuma. Pripravljeni smo, da se teh stremiljenj udeležujemo ali da jih tudi vodimo.

Nekaj še o Mehiki.

Neresnična poročila o ponudbah Nemčije Mehiki.

Frankobrod ob Meni, 7. marca. »Fr. Zig.« dementira govorice v inozemstvu, da je dala Nemčija Mehiki velika milijonska posojila in da tudi niso resnična poročila o spletkah Nemčije v Mehiki proti Združenim državam. Grožnja, da bodo sledila še odkritja o Zimmermannovih navodilih

po Wilsonu, ni resna, ker ni nobenih drugih odkritij, katerih bi se bilo treba bati.

Zimmermannovo noto Carranza izmaknila — ženska.

Budimpešta, 6. marca. Berlinski poročevalec »Budapester Achtuhrblatt« poroča iz mehiških krogov, da je izmaknila noto državnega tajnika Zimmermanna mehiškemu predsedniku Carranza neka prefrigana ženska, ki se je nahajala v ameriški diplomatski službi.

Nemčija pozabila Kiavčav. — Vloga Mehike.

Budimpešta, 7. marca. Berlinski dopisnik »Az Esta« poroča: S ponudbo zveze Mehiki niso nameravali zahtevati pomoči Mehike z orožjem, marveč da bi s posredovanjem Mehike obvestili Japonsko o sedanjih smereh Nemčije, ki je pozabila Kiavčav in ki se poizkuša nasloniti na Japonsko, kateri gre tudi za to, da dobi protitež proti Združenim državam.

Gospodarske beležke.

Najemni oziroma selilni rok je na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem podaljšan do 8. aprila t. l. opoldne.

Boj proti navijanju cen in verižni trgovini. — Zaloge v gospodinjstvih. Z Dunaja poročajo: Kakor se je že poročalo, se osrednji uradi s sodelovanjem zastopnikov vseh slojev posvetujejo o odredbi, ki je v prvi vrsti naperjena proti navijanju cen in verižni trgovini. Odredba namerava dalje popis zalog vsake vrste in povsod. Vendar se na oddajo zalog misli samo pri industrijskih, obrtnih in podobnih obratih, med tem ko zasebnim gospodinjstvom v splošnem ne bo treba oddati zalog. Ne namerava se splošna preiskava stanovanj; vendar se pa vsakdo lahko pozove, koliko potrebin ima v zalogi. Da se navijanje cen sploh ali vsaj po možnosti prepreči, se bo ustanovil urad za preizkušnjo cen z »osrednjo komisijo za preizkušnjo cen«. Da se onemogoči verižna trgovina, kakor tudi vsi izrodki trgovine, bo vsak trgovec, obrtnik, imetelj obrata itd. prisiljen, da obnovi svoje dovoljenje (obrti list itd.) in bodo za trgovino upravičeni samo licencirani trgovci. Glede vprašanja cen predloga odpravlja sistem najvišjih cen. Predloga omenja samo »uravnavne cene« in upa, da bo mogoče preprečiti dosedanje izrodke trgovine. Veak prestopke določb predloge se bo najstrožje kaznoval (zapor od 1 mesca do 1 leta in z denarnimi globami do pol milijona kron). Posebno strogo bodo kaznovani tisti, ki ponujajo previsoke cene. Vendar pa še posvetovanja niso končana.

Iz uradnega lista. Uradna »Lai-bacher Zeitung« poroča, da se je pri c. kr. deželni kot trgovski sodnji v Ljubljani izvršil vpis firme »Zadružna centrala v Ljubljani, registrirana zadružga z omejeno zavezo« v zadružni register. Tačasni udje načelstva so: Ivan Traven, duhovnik v Ljubljani, predsednik; Josip Šiška, stolni kanonik v Ljubljani, podpredsednik; Anton Bellec, župan v St. Vidu nad Ljubljano, Alpjizj Sarec, župnik v Smartinu pri Kranju, dr. Evgen Lampe, kanonik in deželni odbornik v Ljubljani, dr. Vladislav Pegan, odvetnik v Ljubljani.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. V večerajnji bilančni seji upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke se je ugotovila čista bilanca k 31. dec. 1916, katere izkazuje čistega dobička 1.071.862 K 65 vin. in v številni prenos iz leta 1915. 11.665 K 30 vin., skupno 1.083.527 K 95 vin. (l. 1915. 817.252 K 05 vin.) — Sklenilo se je predlagati rednemu občnemu zboru, ki naj bi se vršil 29. marca t. l., izplačevanje sedemodstotne dividende, to je 28 K za vsako delnico, v znesku 560.000 K (proti šestodstotni dividendi za l. 1915., to je 24 kron, v znesku 480.000 K), nadalje po odbitku tantijeme za upravni in nadzorstveni svet odkazati rezervnim fondom 373 tisoč 593 K 13 vin., penzijskemu fondu 15 tisoč K, za vojne in druge dobrodelne namene uporabiti 15.000 K in ostanek v znesku 50.107 K 87 vin. prenesti na novi račun 1917. Obenem je upravni svet sklenil predlagati občnemu zboru zvišanje delniške glavnice za 2.000.000 K na 10.000.000 kron.

Na Nemškem nič več piva. »Berliner Tageblatt« poroča, da bodo na Nemškem z majem ustavili varenje piva.

Smotke in tobak dobro sredstvo proti koleri. Monakovski list »M. N. N.« piše: Z raznimi poizkusi in študijami se je nedvomno dokazalo, da tobak varuje pred koleri. Na vzhodni fronti, v močvirnatih nižavah ob Pripjetu in Dnjestrju, se je dogajalo, da vojaki, kateri so kadili, so manj jedli, a pri tem bolj kljubovali vsaki nalezljivi bolezni. Profesor dr. Wenck iz hurskega zdravstvenega urada je doagal, da so bili bacili kolere, ki so prišli v stik s tobakovim dimom, v kratkem času usmrčeni. Smotke, namočene v vodi, ki je v ku-

bičnem centimetru vsebovala 1.500.000 bacilov kolere, niso imeli po preteku 24 ur, niti enega bacila. Nikotin je bacile popolnoma pomoril. Ze davno je znano, da nikotin usmrti bacile. Pred leti, ko je razsajala ta strašna morilka, ni zbolel za kolero v Hamburgu in Altoni niti en delavec za kolero.

Promet zavrtkov na Ogrsko. Do nadaljnjih odredb je sprejem zavrtkov za Ogrsko omejen na deset kosov za vsakega pošiljatelja. Sprejem potrebnih zavrtkov, vojnopoštinih zavrtkov, nužnih zavrtkov, zavrtkov s kvasom in semen ter denarnih pošiljatev je tudi nadalje neomejen.

Igranje v ogrski razredni loteriji prepovedano. Znano je, da ogrski kolektanti skušajo z vsemi sredstvi spečati srečke ogrske razredne loterije tudi na Kranjskem in se v dosego svojega namena poslužujejo celo zavrtkov z napačnimi naslovi. Občinstvo se svari pred nakupom omenjenih srečk. Neprijetne posledice protipostavne nabave teh srečk so, kar je bilo že večkrat objavljeno, da se srečke zaplenijo, morebitni dobitki zapadejo v korist države, poleg tega pa mnoga zamudna pota ter občutljive denarne kazni. Zatorej ne naročajte srečk ogrske razredne loterije, ako jih pa dobite brez naročila, uničite ali pa izročite jih finančni oblasti. — C. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani, dne 2. marca 1917.

Za te ljudi ni vojnih težav! Viktor Silberer piše v »Allgemeine Sportzeitung« o življenju na Semmeringu: »Tudi tretje vojno leto je kot prejšnji dve, privedlo na Semmering mnogoštevilen obisk in živahno življenje, le da je sedaj življenje in gibanje zavzelo oblike, ki jih pravi prijatelj Semmeringa čuti že kot pravi škandal. Ugnedila se je namreč tu letos družba ljudi, katerim ni nič predrago, ki bedasto-bahaško uganjajo tu potratu in katerim ni nikdar dovolj veselo in razposajeno. V tej družbi teče šampanjec v potokih. Dan za dnem, ali bolje rečeno, noč za nočjo vlada največje veselje do zgodnjih jutranjih ur, geslo »vino, ženske in petje« se izvaja na najrazvrednejši način in slave se prave orgije prekipenjače radoživosti in najrazvrednejše preobjeste. Tu se živi dobesedno neprestano v hrupu in veselju, kot ne bi bilo drugje toliko gorja, kot da ne bi neprestano tisoči krvaveli za nas na fronti in kot bi se na Dunaju samem veliko stotisoč ubogih in najubožnejših ljudi ne borilo zmrzovaje in lakoto trpeč za največjo bedo. Zbirališče teh veseljakov je dvorana hotela Panhans. Kdor pride tjakaj o polnoči, misli da je v Monte Carlu ali pa v kakem dunajskem nočnem lokalu v najlepšem mirnem času. Na tem otoku srečnikov se vidi gošpodje skoraj edino le v fraku ali smokingu, dame v najzbranejših soarejnih toaletah, globoko dekolirane, z najdragocenejšim lišpom. Tu igra godba, se poje, pleše in pije, najfinejše znamenje pristnega francoskega šampanjca, čisto vseeno, koliko stane. Plačujejo prav radi po 60, tudi 70 K za steklenico in bar — po naše točilnica — v tem potrebnem lokalu izkupi vsak dan tisoče. Imenujejo se rekordne številke do 9000 kron na dan! Dočim mora torej na Dunaju danzadnem tisoče ubogih ljudi v mrazu in mokroti po več ur stati v vrsti, da dobe najpotrebnejša živila, dočim človeku tu na Dunaju krvavi srce, ko gleda pred trgovinami brezkončne vrste onemoglih starčkov, shujšanih blelih žena in polsestradanih otrok, ki zmrzovaje čakajo, ali se bo dalo dobiti zanje, za drag denar seveda, nekoliko premoga, krompirja, masti in podobnega, živi tu gori družba, ki noče ničesar vedeti o vojni bedi, ki plava v zabavi in pozna samo eno skrb: kaka zabava bo jutri? ... — »Arbeiter Zeitung« dostavlja: »Ta odlična sodrga, ki na ta način vztraja v vojni, ni vredna, da bi dobila brco. Vprašamo pa oblast, kako more trpeti tako sramotno počenje, ker vendar nasprotuje vsem oblastvenim odredbam (policijska ura ob 11., prepoved plesa itd.) ...«

K zvišanju cen tobaku poroča »Reichenhaller Grenzboten«: Povišanje tobaknih cen za avstrijske izdelke velja glasom obvestila, katero smo prejeli, samo za Avstrijo. Na Bavarskem ostanejo cene za avstrijske tobake izdelke zaenkrat neizpremenjene.

Letoviščarjev ne marajo. Občinski zastop trga Weyer na Štajerskem je prepovedal oddajo poletnih stanovanj, ker je domače prebivalstvo radi nezadostne preskrbe z živili zelo vznevoljeno.

Vstaja na Kubi.

Genf, 7. marca. Američanom sovražno gibanje na Kubi ponehava. Večino mest so že vzeli. Tudi pristanišče Santiago je blokirano, le mestu Santiago še gospodarijo vstasi.

Spominjajte se goriskih begunciev!

Odlomki iz spominov.

Spisal A. M.

Skozi Lvov in Przemisl.

— sept. 1914 smo se nekaj ur odpočili v artilerijski vojašnici v Lvovu. Le s težavo sva si s prijateljem Kawalerskim izprosil za kratek čas, dovoljenje v mesto. Moderno sezidano mesto s krasnimi stavbami in spomeniki, se z lahkoto prišteva med naša najlepša mesta. Življenje v mestu je bilo tedaj nenavadno živahno; toda kjerkoli si se ustavil, že te je ogovoril kak žid: »Wi šteje mit uns; kimt der Moskal?« Po cestah je ropotala kolona za kolono, kričanje vsevpred — ljudstva se je pollašcal strah; bogataši so zapuščali mesto. Dospevši do poljske univerze, nama je potekel rok. Po kosilu smo že odkorakali v smeri Grodek Jagelonski. Korakajoče skozi mesto so nas prikupljive Lvovčanke z balkonov obsipale z dišečimi cveticami. Iznad višin nad mestom smo se še enkrat ozrli na ta moderni biser, ponos in diko cele Galicije.

Dobra dva tedna kasneje smo se površno seznanili z mestom Przemislom in trdnjavo. Mesto leži ob lepem Sanu ter je sezidano precej moderno, a že na prvi pogled pogršaš one prijaznosti, v kateri se lesketa ponosna Lvov. Mesto samo leži v kotlini ter se od dveh strani naslanja na notranji trdnjavski pas. Železniška postaja je veličastna. Tu sem si v naglici nakupil nekaj najpotrebnejšega za bližajočo sezimo — prijazen Mojzes me je seveda prav kosmato opeharil. Stopil sem v krasno restavracijo — jedil nobenih, z največjo težavo sem si priboril eno čašo pive. Kakor v stolnem mestu, opazil si i tu isto vrvenje enako vpitje. Povsod samo vojaštvo, tren za trenom, od daleč pa zamolklo gromenje topov.

Popoldan smo zapustili mesto ter polagoma stopali v trdnjavski pas. Kaka panorama! Okrog in okrog, kamorkoli si pogledal sezidani strelski jarki, žične ovire za ovirami, širokožrelni topovi, vdelani v betonskih napravah, so prežeče čakali ... korakali smo mimo poveljniškega stolpa, zgrajenega ob cesti — vsepovsod električni toki, minirana polja — Nobena slika bi ti te krasne ureditve in naprave ne zamogla predočiti. Strmè smo stopali skozi te veličastne zgradbe, s trdnim prepričanjem, da nam jih izroče v brambo — Brezzvezdna noč je že legla na zemljo; napravili smo šotore. Komaj smo zatislili izmučene oči, že smo stali pripravljeni za nadaljno potovanje. Ob velikem dnevu smo se poslovili od močno zabarikadiranih vnanjih fortov.

Pot pa nas je vodila v Karpatce.

V bolnišnici.

Osemdnevni oddih v Karpatih nas je dokaj okrepčal. Prve dneve oktobra smo se pa dvignili za umikajočimi se Rusi proti Przemyslu. Kdor se je udeležil tega mukopolnega zasledovanja, ta bi znal povedati mnogo, mnogo. Nastopilo je nezno jesensko-zimsko vreme, dež je neprestano lil, vmes je naletaval sneg ter brilo je od vseh strani. V celem dnevu in noči smo se prerili komaj za par kilometrov naprej. Razentega je moralo moštvo porivati topove in vozove; postali smo živi okostnjaki, rumene polti, globoko udrtihi oči, divje obraščeni. Blatna in premočena obleka se nas je držala kot prisilni jopič. Marsikoga si pomilovaje gledal tam ob cestnem blatu — vsacih par korakov raztegnjeno konjsko ogrodje. — V bližini trdnjave mi je dozel »šen«. Dr. T. 17. pp. mi je za silo prezel veliko okleto, nakar sem z njegovo pomočjo odjadral v zaledje. Pred krasnim samostanom šolskih sester v Rzesowu se je voz ustavil. Šola je bila preustrojena v bolnišnico. V prijazni sobi, v kateri sem ležal, sem se seznanil s tremi zavezniki. Zdravniško službo je nad vse hvale vredno opravljala usmiljenka z zlatimi naočniki; hrano smo imeli grofovsko. Toda kljub vsem dobrotam smo le vedno sili nazaj, nazaj v domovino! Čez nekaj dni smo se vozili proti mestu Krosno, kjer so nas le malo časa obdržali. Z želéznico smo se odpravili v Novi Šoné (Neu Sandez). Tu so me utaknili v rez. bolnišnico pod predsedstvom znane poljske plemenitašnje. Ležal sem skupno z nekim ogrskim medicincem, kateri je vedno vzdihoval. Na srečo sem naletel tu na praporščaka Sch. iz solčne Gorice. Prijazne gospe so nas nevale kar najbolje. V par dnevih sem bil zdrav. Z vljudno gospič Marijo sva tedaj delala načrt za dopust. Svečano mi je zatrjevala, da bo pri gospodih zdravnikih uporabljala ves vpliv, samo da se mi izpolni vroča želja. Nekega dne mi otežno zaupa, da so gospodje in poljožar neizprosni. Praporščak Sch. pa se mi je hudomušno smejal z dopustom v žepu. Ob mojem vzglavju so venele rdeče vrtnice. Odšla sva skupno z Sch., toda kak razloček! Težkega srca sem se poslavljaj od prijaznih dam, spominjajoč se še dolgo na prijetno življenje med Poljaki. Hlapon pa je sopihal težko, težko, krčevito se je oprijemal spolzkih tračnic.

V srcu in naravi pa sta razsajala zima opustošenje.

Prvi božični večer.

Po uspešnih bojih od Magyarkapronze dalje smo prepodili bežeče Ruse z ognjeno močjo iz Jasla do višin nad Bukovom. Umikali smo se potem polagoma proti mestu Žmigrod. Kakor armadna rezerva, smo si v mestu izbrali udobna stanovanja, z namenom, tu praznovati božični večer kar najsvečaneje. Od doma sem ravno prejel velik zaboj raznih dobrot in hajdi na delo za večer. Preskrbeli smo si drevesce in vse potrebno; toda sreče nismo imeli. Še predno smo se zavedali, že so padali v mesto šrapneli in granate. Hitro sem izpraznil zaboj in prazen nahrbtnik. V kratkem času je že stalo vse pripravljeno za boj; Rusi so že namreč dosegli prve mestne hiše. Vsi upi so splavali po vodi. Izstrelki so že padali od vseh strani. Tedaj so stopali naši od glavnega trga po blatnih ulicah z bodalom na puškah na pomoč. Spopadli smo se v ozkih ulicah na boju na nož; premoči smo se morali umakniti.

Le maloštevilni smo iskali zavetja na višinah onstran mesta. Vetr je pihal do kosti, pod nogami je hreščal ledeni sneg. Otožno se je na nas ozrla blede luna, zablesketale so začasno drobne zvezdice — onemogli smo polegali na zamrznjen sneg — — — sveti božični večer! — — —

V Zdnyiji.

Novo leto 1915. nam je prineslo mnogo izprememb; dvoglavi Mars se nam je nasmehnil. — Po mirnem novem letu v blatnem Ceresu smo se preselili v postojanke nad Zdnyijo v Bardijevskem okraju (Bartfa). Izmenjačo so prihajale stotnije na odpočitek v to prijazno vas. Ne samo časovne, predvsem so se tudi želodčne zadeve korenito izboljšale. Tudi raznih priboljškov nam ni zmanjkalo, za kar gre celokupni domovini prav prisrčna hvala! Zmagala je reakcija in po dolgih mukepolnih mesecih je oživela mila slovenska pesmica. Kamorkoli si stopil — prijeten duh po svinjini, kurkah in ni čuda, da se je okrepila volja do življenja.

Polagoma smo se osnažili; zaraščeni obrazi so postajali redkejši, število častilcev nežnega spola pa se je dnevno stopnjevalo. Skrivaj smo tudi mi vrgli kak pogled na krasne popove gospič — toda le skrivaj, da bi ne padli, sam Bog ve pri kom v nemilost. — Pošta je pričela delovati redno; marsikdo je skrivaj zardel, ko je čital »dobre šifrice« iz daljne domovine. Med te srečne se pa nisem nikdar štel. Zvečer smo pa mirno razpravljali o razmerah tu in tam in dobra kapljica nas je podvžgala — zapeli smo veselo.

Trajalo je to novo vojno življenje tri tedne, nakar smo stali na ledeni cesti.

(Dalje.)

Dnevne novice.

+ Seja Ožjega sveta S. L. S. dne 6. marca 1917. Načelnik stranke dr. Šusteršič je naznanil, da je določil ponedeljek kot tisti dan v tednu, ki je izključno na razpolago članom Izvršilnega odbora i. d. vsakokrat od 3. — 4. ure popoldne. — Potem je poročal načelnik stranke podrobno o sestanku katoliških veljakov v Curihu dne 12. in 13. februarja t. l. — Naznanila načelstva so se vzela soglasno na znanje. — Ožji svet je potem obravnaval razna pereča gospodarska vprašanja.

Slava našim junakom! Že zopet je dobila najvišje pohvalno priznanje c. in kr. visokogorska stotnija št. 11 (13 Lir 27) za neumorno delovanje pred sovražnikom. Slava jim!

— Slovenci v Ameriki. Slovenci v Willard Wis. so dobili novega župnika č. g. Alojzija Kastigarja.

Odlikovan gasilec. Častno svetinjo za 25 letno zaslužno delovanje v gasilski službi je dobil Lovrenc Bernik v Spodnji Šiški.

Iz ljudskošolske službe. Namesto vpoklicanega nadučitelja Dominika Bric bo suplirala na Dobrovi provizorična učiteljica Kristina Rogar.

— Slovencem v ruskem ujetništvu se nikakor dobro ne godi, kar priča tudi pismo bivšega občinskega tajnika na Jesenicah Ivana Potrata ameriškega »Glas Naroda«. V pismu pravi, da je mnogo slovenskih ujetnikov v mestu Omsk in da so »podpore krvavo potrebni«. Z njim se nahajajo naslednji Slovenci ujetniki: Tanko Karel, trg. pomočnik, Ljubljana, Kvas Janko, št. Vid nad Ljubljano, Konjar Urh, Smlednik, Velkavrh Franc, Vrhnik, Radelj Alojz, Trebnje (Dolenjsko), Pokrajec Simon, Rovinsko selo (Istra), Kuhar Jože, pismonoša, Pazin, Plazelj Ivan, Skale-Velenje (Stajersko), Kovačič Ervin, stavb. tehnik, Stražišče (Kranj), Geizer Leopold, Ptuj, Medančič Gašper, Zmin, Pereša Martin, Barhom (Istra), Čuk Franc, Idrija, Ipavice Venceslav, Ročinj pri Vipavi, Novak Gregor, Vinokovce, Leskovšek Miha, Golobji potok (Stajersko), Kragelj Ivan, Zatočmin (Primorsko), Mozetič Jože, Dormberk, Grif Ivan, Krašnja-Lukovica (Gorenj-

sko). Kravanja Andrej, Bovec, Šulin Josip, Bovec, Faganel Izidor, Vertobja, Erjavce Matija, Ravna gora, Lukežič Franc, Vertobja pri Gorici, Dolar Jože, Bled (Gorenjsko). Njegov naslov: Ivan Potrata, vojni plenjeni, Omsk, Sibirija, Rusija.

— Padel je več metrov globoko čez neki železniški nasip v Založu tamošnji 44 let stari delavec Ivan Cimerman iz Gradovelj št. 13, občina Dev. Mar. v Polju ter se občutno potolkel po rebrih na desni strani in po hrbtu. Zdrčal je po strmeh nasipu, ker mu je na zledenelih tleh izpodletelo. Zdravi se v ljubljanski deželni bolnišnici.

Vojaško policijo so ustanovili v Zagrebu. Za poveljnika je imenovan podpolkovnik Marković.

Primorske novice.

Novi poveljnik vojne luke v Pulju. V torek dne 6. t. m. je prevzel bivši admiralat in poveljstvo vojne luke v Pulju podadmiral Pavel Fiedler.

V vojaški bolnišnici v Kamniku je umrl 4. t. m. na malariji poročnik v rez. Josip Udovč. Maturiral je l. 1914. na goriški realki in odšel k vojakom oktobra i. l. Bojeval se je na severo-vzhodu, bil ranjen in odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo. Lanskega leta je bil premeščen na južno-vzhodno bojišče, kjer je postal poročnik. Novembra je prišel, že bolehen, na dopust. Huda malarija je pretrgala sedaj vrlenu mladeniču v 20. letu starosti nit življenja. — Njegov brat Bogumil pa je padel dne 4. junija 1916 v Bukovini, star komaj 18 let. Po dovršenem 6. gimn. razredu je bil vpoklican kot enoletni prostovoljec in je dosegel v kratkem času čin četovodje. Oba brata sta bila vedno odlična dijaka, priljubljena vsakomur, kdor ju je poznal, ponos in up družini. Težko prizadeti oče Josip Udovč, prozni mojster v p., biva sedaj s svojo družino v Novem mestu. Junaka naj počivata v miru, nesrečno družino pa tolaži Bog!

Smrtna kosa. Umrl je v Trstu trgovec Ivan Hvala, star 88 let. — V Bazovici je umrl posestnik in trgovec Ivan Mahnič.

Županstvo občine Vojsčica ponovno prosi svoje občinarje, naj vendar enkrat vsi pošljejo svoje naslove županstvu, kar bo le njim samim v korist; kajti večkrat pridejo županstvu razna vprašanja od te ali one strani, a županstvo ne ve kaj odgovoriti. — Županstvo Vojsčica, sedaj v Metliki.

Zaplemba premoženja je odredila oblast proti 63 letnemu Antonu Delorenzi, mesarju v Krmini ker je osumljen veleizdaje; proti 20 letnemu Luigiju Tomsa z otoka Rab okraj Zader, dijak na politehnik, nazadnje enoletni prostovoljec, ker je osumljen ubega k sovražniku; proti 60 letnemu Josipu Cosani, posestniku v Turiacu, ker je osumljen zločina proti oboroženi moči države.

V italijanskem ujetništvu se nahajajo sledeči: Franc Žagar, posestnik-udovec; Anton Žagar, fant; brat; Janez Žagar, fant; brat, vsi iz vasi Magost št. 1, župnije Drežnice pri Kobaridu, Primorsko. Dalje: Jakob Žagar, posestnik, Drežnice št. 28, in Jernej Žagar, posestnik, Drežnice št. 57, oba oženjena z družino. Od začetka vojske se ne ve, kje so. V slučaju, da je komu kaj znano, se prosi poročati »Slovencu« in bratu Josipu Žagar, Inf., k. u. k. Mil. Arb. Abt. der Pulverfabrik in Trofaiach, Obersteiermark.

Iz Italije smo prejeli: Sem zdrav mi gre dobro in tako tudi cerkovnikovi družini v Gradnem. Pozdrav vsem prijateljem in znancem. Iv. Podobnik.

Nesreča s patrono. V Gropadi nad Trstom je našel 17 letni Avgust Kac na polju nabito patrono. Domov prišedši je začel tolči po patroni, a poleg njega je radovedno stala 4 letna sestra Ljudmila. Patrona pa kakor patrona: razletela se je in oba poškodovala po obrazu in rokah. Fant in deklico so prepegljali v tržaško bolnišnico.

Ljubljanske novice.

Iz Selilni rok je tudi v Ljubljani podaljšan do 8. aprila opoldne.

Iz Srečni Gradec! »Grazer Tagblatt« poroča: Včeraj je dospelo v Gradec prvih 30 vagonov uplenjene dobre rumunske pšenice lanskega pridelka, ki je dana na razpolago graški podružnici vojnega žitnoprometnega zavoda za prehrano prebivalstva na Stajerskem. Od tega je določenih 14 vagonov za najnujnejše potrebe v deželnem glavnem mestu, 16 vagonov pa za ostalo Stajersko. Ta rumunski prispevek dovoljuje, da se bo še naprej odajala moka za kuho v dosedanji izmeri. Na zvišanje deleža za posamezno osebo pa zaenkrat ni misliti.

Iz Ponesrečenec na južnem kolodvoru umrl. Umrl je danes jutraj ob 7. uri v deželni bolnišnici železniški delavec 16 letni Ivan Pavlič, o čigar nesreči na južnem kolodvoru se je pred kratkim poročalo. Ime-

novani je bil ob levo nogo in levo roko. Smrt ga je rešila nadaljnjega trpljenja. N. p. v m!

I Med tržaškimi prekupčevalkami. Rozalija Nanut iz Sv. Andreja pri Gorici, stanujoča sedaj v Trstu, ki se peča med Trstom in Ljubljano s kupčijo in prekupčevanjem sočivje, svinjsko meso itd., je pred dobrim mescem prenočila v Ljubljani pri svoji znanki 25 letni Jakobini Sever, ki se istakot peča s kupčijo. S seboj je imela Naput 23.000 kron, katere je ponoči položila pod vzglavje. Ko se je zjutraj zbudila, je bila Sever že odšla, Nanut je pa takoj pogrešila 10.000 kron. Vzeti bi jih ji bila mogla le Sever. Kljub temu Nanut ni naznanila Severice, ne v Trstu, ne v Ljubljani, kamor sta se še tisti dan obe odpeljali po kupčiji. Menila je, da ji bo Sever denar prej ali slej sama vrnila. A Sever je tatvino sploh tajila. Sedaj končno je Nanut ovadila svojo tovarišico, katero so nato aretirali v Trstu, ravno ko je bila zopet na potu v Ljubljano. Pri sebi je imela 10 tisoč 330 kron. Sever tatvino tudi sedaj taj; stvar so izročili preiskovalnemu sodniku, Sever so pa začasno izpustili na svobodo.

Ij Prodajalci sladkorja se opozarjajo v novič, da se sladkor ne sme dajati na celne sladkorne izkaznice, ki so veljavne od 18. februarja do 31. marca 1917, temveč, da je v prvih treh tednih t. j. do 11. marca t. l. oddajati sladkor le na prvih pet odrezkov vsake izkaznice, na ostale odrezke pa se sme oddajati sladkor šele po 11. marcu t. l.

Ij Društvo železniških uslužbencev za vzajemno podpiranje ob smrti v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v nedeljo 11. marca točno ob pol 10. uri dopoldne v restavraciji »Novi sveta« (Prešernova soba), Marije Terezije cesta. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Ij Gostilne in zavodi dobe od prihodnjega tedna dalje pri mesarjih goveje meso le proti nakazilu mestne aprovizacije (Poljanska cesta št. 13/I). Predno pa zamorejo dobiti gostilne nakazila, morajo aprovizacijskemu uradu predložiti natančen seznam vseh svojih stalnih gostov, ki dobivajo v gostilni hrano. V seznamu je navesti imena in natančne naslove vseh stalnih gostov. Tudi zavodi morajo predložiti imenik vseh redno prehranjevanih oseb, predno morejo dobiti mesno nakaznico. Mesarjem bode najstrožje naročeno, da ne bodo smeli od sobote dne 17. marca dalje oddajati meso gostilničarjem in zavodom brez mesnih izkaznic. Za to je v interesu gostiln in zavodov, da v najkrajšem času predložijo predpisane sezname, da potem dobe potrebna nakazila.

Ij Oddaja sveže repe. Mestna aprovizacija bo oddala iz Mühleisnovega skladišča na Dunajski cesti jutri v petek in pojutranjem v soboto en vagon sveže repe. Na vrsto pridejo v petek dopoldne od 2. do 5. ure stranke iz VI. okraja in v soboto one iz VII. okraja. Predložiti je krompirjeve izkaznice. Na vsake štiri osebe odpade po 10 kg repe. Cena za 1 kg je 24 v. Stranke naj pripravijo pri plačevanju drobci, da je olahkočeno poslovanje.

Ij Ljubljaničica je vsled dežja in tavanja snega tako narastla, da je voda tekla že zjutraj pri izlivu Gradašice vsepovprek čez zatvornice.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 7. marca zvečer. Z zahoda in z vzhoda se ni poročalo o večjih bojih.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Po svetu.

Konzistorij. »Corriere d'Italia« poroča, da bo sv. oče pred veliko nočjo imel konzistorij.

Centralno kurjavo po cerkvah nameravajo po vojski uvesti po cerkvah v Budimpešti in Požunu.

Oratorij »Sv. Cita«. Beatrice Dovsky, ki je spisala besedilo za opero »Mona Lisa«, je zložila sedaj oratorij »Sv. Cita«, katerega je posvetila avstrijski cesarici. Oratorij je vglasbil Herman Graedener.

Vrata, ki se samo dvakrat odprejo. Mnogo starih hiš na Nizozemskem ima poseben vhod, ki se odpre samo o dveh prilikah: prvič, kadar se vrši v hiši ženitovanje, drugič, kadar je v hiši mrlič. Ženin in nevesta vstopita skozi ta vhod, vrata se za njima zapro in zabijejo z žebli, dokler jih smrt zopet ne odpre.

— Nemški dnevnik v Sofiji. V Sofiji je začel izhajati na osmih straneh dnevnik »Deutsche Balkanzeitung«, ki bo podpiral skupno zavezniško stvar in posredoval za duševno in gmotno zblizanje združenih narodov.

Število nemških katolikov. O velikosti nemških škofij z ozirom na število njih duš smo brali doslej neresnična poročila, ki so imela svoj vzrok zlasti v pomanj-

ljivosti cerkvene statistike. Sedaj je ta ovira premagana s poslovanjem nanovo ustanovljenega cerkvenega štatističnega osrednjega urada v Kolinu na Reni. Po štetju 1. grudna l. l. je štela nemška država 23.812.453 katoličanov, a 41.104.540 nekatoličanov. Na čelu nemških škofij stoji vratislavski knezoškofija, ki šteje s svojim avstrijskim delom 3.620.084 katoličanov. V obeh obsežnih škofijah, kolinske in vratislavske, živi 26,3 odst., čez četrtino vseh nemških katoličanov, to je za 5,9 odstotkov več nego v osmih bavarskih škofijah z 20,4 odst. nemških katoličanov. Po redu ločimo 5 nadškofij s 7.533.089 katoličani, 1 knezoškofijo s 3.216.188 katoličani, 29 škofij z 12.662.955 katoličani, tri apostolske vikarijate s 310.951 katoličani, dve apostolski prefekturi s 26.127 katoličani, potem sta pa še dva dela škofije olo-muške in praške škofije z 295.722 katoličani.

Naša pošta na jugu.

Naša pošta v Srbiji in Albaniji. V zasedenem ozemlju Srbije so se z dnem 5. feb. 1917 za zasebni poštni promet otvorili c. in kr. etapni poštni uradi II. razreda Bogatic, Krupanj in Loznice v Srbiji. Na te urade se lahko pošiljajo dopisnice, pisma, tiskovine (časopisi) in blagovni vzorci; o d teh uradov dopisnice, odprta pisma, tiskovine (časopisi) in blagovni vzorci. Imenovani uradi poslujejo glede gornjih pošilk kot vojnopoštne uradi za njim prideljene čete, poveljstva; oblasti in zavode. — V zasedenem ozemlju Albanije je bil odprt z dnem 1. feb. 1917 c. in kr. etapni poštni in brzojavni urad I. razreda Džuri za zasebni poštni promet. — Na ta urad se lahko pošiljajo dopisnice, pisma, tiskovine (časopisi), blagovni vzorci in odprto predana pisma z označbo vrednosti; o d tega urada pa dopisnice, odprta pisma, tiskovine (časopisi), blagovni vzorci in odprto predana pisma z označbo vrednosti. Etapni poštni in brzojavni urad I. razreda Kula Lums je bil zaprt z dnem 31. jan. leta 1917. Etapni poštni urad Džuri bo posloval obenem kot vojnopoštni urad za njemu prideljena poveljstva, čete in zavode. Vsed tega se na imenovane naslove in njih svojce lahko pošiljajo tudi vojnopoštne zasebni zavrtki pod pogoji, veljavni glede te prometne panoge.

— Poštni promet v Srbijo. V c. in kr. zasedenem ozemlju Srbije sta z dnem 5. II. t. l. zasebnemu poštному prometu odprta c. in kr. etapna poštna urada II. razreda Mladenovac in Sopot. Na ta urada se lahko pošiljajo dopisnice, pisma, tiskovine (časopisi) in blagovni vzorci; o d teh uradov pa dopisnice, odprta pisma, tiskovine (časopisi) in blagovni vzorci. Nova etapna poštna urada poslujeja glede gornjih za dovoljene označenih pošilk kot vojnopoštne urada za njima prideljene čete, poveljstva, oblasti in zavode.

Pogrešane družine s Primorskega.

Alojs Vižin iz Sok pri Gorici, sedaj pri 97. pešpolku, II. stotnija strojnih pušk, prosi za naslov Marije Leban iz Sv. Mihaela pri Sempasu, sedaj begunka. — Iščem svojo mater Marijo Drufovka iz Grgarja-Vas št. 91. V septembru 1916 je odšla z drugimi 11 Grgarji bolniki v Ljubljano, menda v deželno bolnišnico. Kdor kaj ve, naj mi sporoči na naslov: Anton Drufovka, Lokovec h. št. 101, pošta Čepovan na Goriškem. — Išče se družina Karla in Katarine Maras iz Gorice, via Formica 17. Pojasmila prosi: K. u. k. Feldw. Jos. Čehovin, k. u. k. Rek. Abt. für Invalide XII/82 Wien. Objekt V. — Išče se Franc Tronkar iz Gor. Cerovega pri Gorici (Koljadevec). Njegova žena Klementina bi rada vedela zanj; piše iz Sessolo prov. Turino, Italija. Kdor bi vedel zanj naj sporoči naslov Francu Klanjšček, Rečica na Paki, Sp. Stajersko. — Marija Spacapan Džbanov št. 72. Visokij Myto, Češko iščem svojo teto. Frančiško Sabada, ki je bivala kot krčmarica via Trieste v Gorici in 27. julija 1915 smo odpovali skupaj iz Gorice do Lipnice, in od tistega časa ne vem nič od nje. — Že odkar je začela vojska z Italijo, ne vem nič več o mojem svaku Antonu Bandaž, gostilničarju na Vrhovlju v Brdih na Goriškem, ne o njegovi družini. Ako kdo kaj ve je naprosen pisati na naslov: Lucija vd. Bandaž, Dolina pri Trstu. — Jožefa Primožič iz Oslavja pri Gorici vljudno prosi vse znance in prijatelje ako kdo ve kje se nahaja moja mati Marija Juretič stanujoča do zadnjega pri pevnem mestu via Cordanoli št. 22 Gorica in mojo teto Katarino Komel iz St. Peterske ceste v Gorici, prosi naznanila Jožefa Primožič. Dobova ob Savi št. 60, Sp. Stajersko. — Kdo ve kje se nahaja sedaj Ivan Klanjšček, doma iz Dol. Cerovega pri Gorici (Trebež). Služil je pri 97. pp. 3. Ers. Komp. v Radgont do meseca junija 1916. Kdor bi o njem kaj vedel, naj naznani na naslov: Alojzij Princič k. u. k. Res. Spital Wels, III. Abt. Zim. 86, Ober-Oesterreich. — Desetnik Franc Podbršek k. u. k. Fest.-Art. Reg. Nr. 4. 9. Reserve Komp. Marinefeldpost Pola išče Leopolda Gabrijelčič iz Gorenje vasi pri Kanalu. Meseca avgusta je bil na bojišču pri Soči. Kdor bi kaj vedel, naj sporoči na gorenji naslov. — Iščem svojo mater Katarino Bensa, brata Josipa in Ernesta Bensa ter sestro Katarino Bensa stanujočo v Sempasu št. 187 na Goriškem, ako bi kdo vedel zanje, prosim naj mi naznani na naslov: Bensa Anton, k. k. Res. Spital Nr. 3 B. 4/1, Eggenberg bei Graz.

Japonska — Združene države.

Budimpešta, 7. marca. »Pesti Hirlap« objavlja poročila tokijskih poročevalcev ruskih listov. Izvajajo, da so na Japon-

skem že precej časa razburjeni, ker je v pristanišču Jakosuka zletela v zrak japonska križarka »Čukuha«. Jokohamska policija je zaprla nekega Američana, ki je bil osumljen, da je bil sokriv pri razstrelbi oklopnice. Z Američanom so zaprli tudi več mornarjev. V ladjedelnici Masura so izginili načrti novih velikih japonskih vojnih ladij. Našli so jih končno v nekem zasebnem pismu, ki je bilo naslovljeno na ameriški generalni konzulat v Jokohami. Predsedniku ameriške japonske trgovske zveze so dokazali, da vodi obsežno vohunsko zvezo, ki ji je bilo naročeno, naj izvabi japonskim častnikom načrte trdnjav in vojnih ladij. V Kobe so izvedli pri Američanih hišne preiskave, ki so odkrile celo vohunsko mrežo. Izkazalo se je, da Američani niso ukradli le japonskih načrtov, marveč da se tudi ne izogibajo napadov na japonske vojne ladje. Vse to kaže, da se pripravlja Amerika na obracun z Japonsko.

Dr. Štefan Vozka: »Kaninchenzucht«. Knjižica je izšla tudi v slovenskem jeziku pod naslovom: »Reja domačih zajcev« (64 strani, prevel. Alojzij Jamnik). Knjižico kraši 20 lepih slik; pisatelj, stotnik-avditor, je znan strokovnjak in vodja zajčarne 5. armadnega poveljstva pod Rožnikom pri Ljubljani. Knjižica nam nudi prav zanimivo vsebino in je pisana za kranjske razmere. V sedanjem času govoriti o potrebi zajčereje bi bilo odveč. Zajci se jako hitro plode; zato nam nudi zajčereja veliko ceneja in dobrega mesa, mašče in usnja oziroma kožuho. Krma nas ne stane bogve kaj, ker zajci jedo tudi kuhinjske odpadke; ko se pa narava zopet oživi, nas zajčja hrana ne stane skoro nič, ker imajo zajci najrajši zelenje. Mnogo ljudi ima proti zajčjemu mesu in zajčereji predsodke; ti bodo pa zginiti, če le enkrat okusijo to meso in se seznanijo nekoliko z zajčerejo. Knjižica bo zanimala prav vsakogar; izšla je v slovenskem in nemškem jeziku v jednaki opremi in se dobiva v Katoliški Bukvarni s poštnino vred za 90°vin.; čisti dobiček se porabi za »soški sklad« (v podporo onemoglih borilcev ob Soči.)

Prehlajenja, prepih in vlažno vreme so izgubila za nas svoje strahote, ne povzročajo nam več nobenih revmatičnih bolečin, odkar uporabljamo Fellerjev bol lajšujoči rastlinski esenci fluid z zn. »Elsa-fluid« kot vrbalo sredstvo. Masaže z »Elsa-fluidom« poživljajo kroženje krvi in so najbolj zanesljivo sredstvo proti revmi, trganju, ischias, podagri in podobnim boleznim. Predvojne cene. 12 steklenic pošlje franko za 6 K lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 134 (Hrvaško). Nad stotisoč priznanih in zdravniških priporočil. Fellerjeve odvajalne rhabarbara-kroglice z zn. »Elsa-kroglice«. 6 škatelj 4 K 40 vin.

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštne priporočila se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri **Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.**

Zahvala.

Podpisana se vljudno zahvaljuje »Društvu upokojenih učiteljev v Ljubljani« za točno izplačilo odkazanega ji zneska, povodom smrti njenega soproga, ter omenjeno društvo toplo priporoča.

DOBROVA PRI LJUBLJANI,
dne 2. sušca 1917.

Ivana Rant
nadučiljeva vdova

Krava

548
8 mesecev breja
se zaradi pomanjkanja krme proda.
Več se izve v župnišču v Vremah, p. Vremski Britof, Notranjsko.

Pristni, rumeni in čisti

čebelni vosek

kg 4 12 K, prevzame vsako množino, brez poprejšnjega vprašanja, po povzetju
Rölema Rutassy, Gelovec, Morogasse 11.

Naprodaj sta

2 konja

in sicer lepa kobila, stara 5 let in 3 leta star konj, dalje 8 mesecev stara

telica

siemendolske pasme, ter 5 mladih

prašičev

Več se izve na

Poljanski cesti št. 55 v Ljubljani.

Tisk »Katoliške Tiskarne«.

Zahvala.

Za blage dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom boleznin in smrti naše iskrenoljubljene, dobre soproge, oziroma matere, sestre in svakinje, gospe

Katarine Vedenik

kakor tudi za krasne poklonjene vence in izvanredno mnogobrojno spremstvo predrage pokojnice k večnemu počitku, izrekamo vsem našo najsrčnejšo zahvalo.

Sv. Pavel pri Preboldu, 1. 3. 1917.

Žalujoči ostali.

Orehov les

v hloilih

Kostanjev les

v polenih in hloilih

2407

kupim

vsako vagonko množino po najvišji dnevni ceni. J. POGAČNIK, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Lepa

kmetija

se ceno proda radi rodbinskih razmer. Posestvo obsega nad 50 oralov, večinoma prav dobro zemljišče ter lepi deli gozda ter leži blizu Beljaka. Kmetija je zelo pripravna za mlekarstvo. Pojasnila daje lastnik Jan. Wiesflecker v Klečah p. Podravlje, Koroško. — 575

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino in brez bolečin ne odpravi

Ria-Balsam. Cena ločku z jamstvenim pismom K 1'50, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 6'50. Stotine zahvalnic in priznalic. Kemény, Kaschau (Kassa) I., poštni predal 12/42 Ogrsko. 2631

Popolnoma dobro ohranjen, kratek . 574

GLASOVIR

je na prodaj. — Ogleda se lahko in poizve pri C. J. Heybal, posestnik v Kamniku, Gorenjsko.

Znamke

ob kronanju na Ogrskem.

Le en dan veljavne. Kompl. nerabljene 1 stavek 3½ K. — Za 100 stavekov posebna ponudba.

Kemény, Kassa I. Poštni predal 12/14. Ungarn.

Sprejme se takoj proti dobri plačl več

tesarjev

Hrana in stanovanje preskrbljeno. Več pove gosp. Anton Steiner, mestni tes. mojster, Ljubljana, Jeranova ulica 13.

2 konja

za delo sta naprodaj!

A. S. Radeckega cesta 14.

Hiša

h. št.

5

v Št. Vidu nad Ljubljano, z 12 sobami, 5 kuhinjami 8 kletmi, ter zelenjavnim vrtom se prodaja. Več se izve pri županstvu v Št. Vidu nad Ljubljano.

Henrik Weisz Nagysalio (Kom. Bars)

Ustan. 1910.

dobavlja po povzetju naslednje čevlje v vsaki velikosti. Riziko izključeno. Zamena dovoljena. S cenikom med vojno ni mogoče postreči. Par damskih čevljev K 30.—, K 35.—, K 40.—, K 45.—, in K 50.—. Par čevljev za strapac (bakanci) K 40.—, K 45.—, in K 50.—. Par čevljev za gospode K 45.—, K 50.—, K 55.—, in K 60.—. Čevlji za otroke v vsaki velikosti, najnižje cene. 4 škatle kreme za čevlje K 1. — 250

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino

tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana
Ljubljanska industrija probkovih zamaškov

Glasovirje,
pianine
harmonije in
orhestrijone

S. Kmetetz
Ljubljana,

Kolodvorska ulica 26.

124

Prosim, ogledajte si predložene oblike nog, in ne boste prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagojena. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušen. večaka.

Poskusite pri: 2472

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomska obuvanja

Ljubljana, Sečenburgova ul. 4.

Hlapec,

trezen, zanesljiv in priden, poljskih del in kmetijskih navajen, se takoj sprejme. Plača po dogovoru. — Oskrbništvo Soneške graščane p. Studenec pri Ljubljani. 573

Postranski zaslužek

za mlade ljudi (tudi deklice), ki imajo čas od 11. do 1. ure, dobe z raznašanjem »Laibacher Zeitung«. Vpraša naj se v upravi lista, Miklošičeva c. 16. Ig. pl. Kleinmayr & Bamberg.

Globoko potrti naznanjajo Paul Ivan, Ferdinand Fortuna in Josipina Juvanc vsem prijateljem in znancom pretužno vest, da je njihova draga, dolgoletna prijateljica, gospodična

Aleksandrina Gerdinič

zasebnica,

dne 8. marca 1917 ob 4. uri zjutraj po prejemu sv. zakramentov za umirajoče bogu vdano izdihnila svojo dušo.

Pogreb se vrši dne 10. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v Zatičini. Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi v Zatičini.

ZATIČINA, dne 8. marca 1917.

Kostanjeve in bukovne hlode

kupi vsako množino franko vagon

Strojična tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pismene ponudbe z navedbo cen.

136

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja, ki se nam je izkazalo povodom nenadomestljive izgube našega srčnoljubljene soproga, očeta in brata, gospoda

Josipa Kacin iz Jageršč

za številno spremstvo pri pogrebu, za krasen poklonjeni venec od rodbine Vončina, se vsem prisrčno zahvaljujemo.

Zahvaljujemo se nadalje pevskega zboru v Jagerščah za zapeto žalostinke, vsemu občinskemu odboru v Šebreljah, ki se je korporativno vdeležil pogreba, gospodu Janezu Lapanju, iz Šebrelj, ki je s svojim pevskim zborom proizvajal žalostinko ob grobu, kakor tudi njegovim pevcem, županu Šebreljskemu g. Antonu Rejec za njegov tolažilni govor ob odprtem grobu.

Zahvalimo se tudi vsem, ki so blagega pokojnika v času bolzni obiskovali in mu pomagali. Bog vsemogočni povrni vsem.

Jageršče, dne 27. svečana 1917.

Katarina Kacin, soproga. — Franciška, Katarina, Josip in Franc Kacin, otroci. — Andrej Kacin, brat.